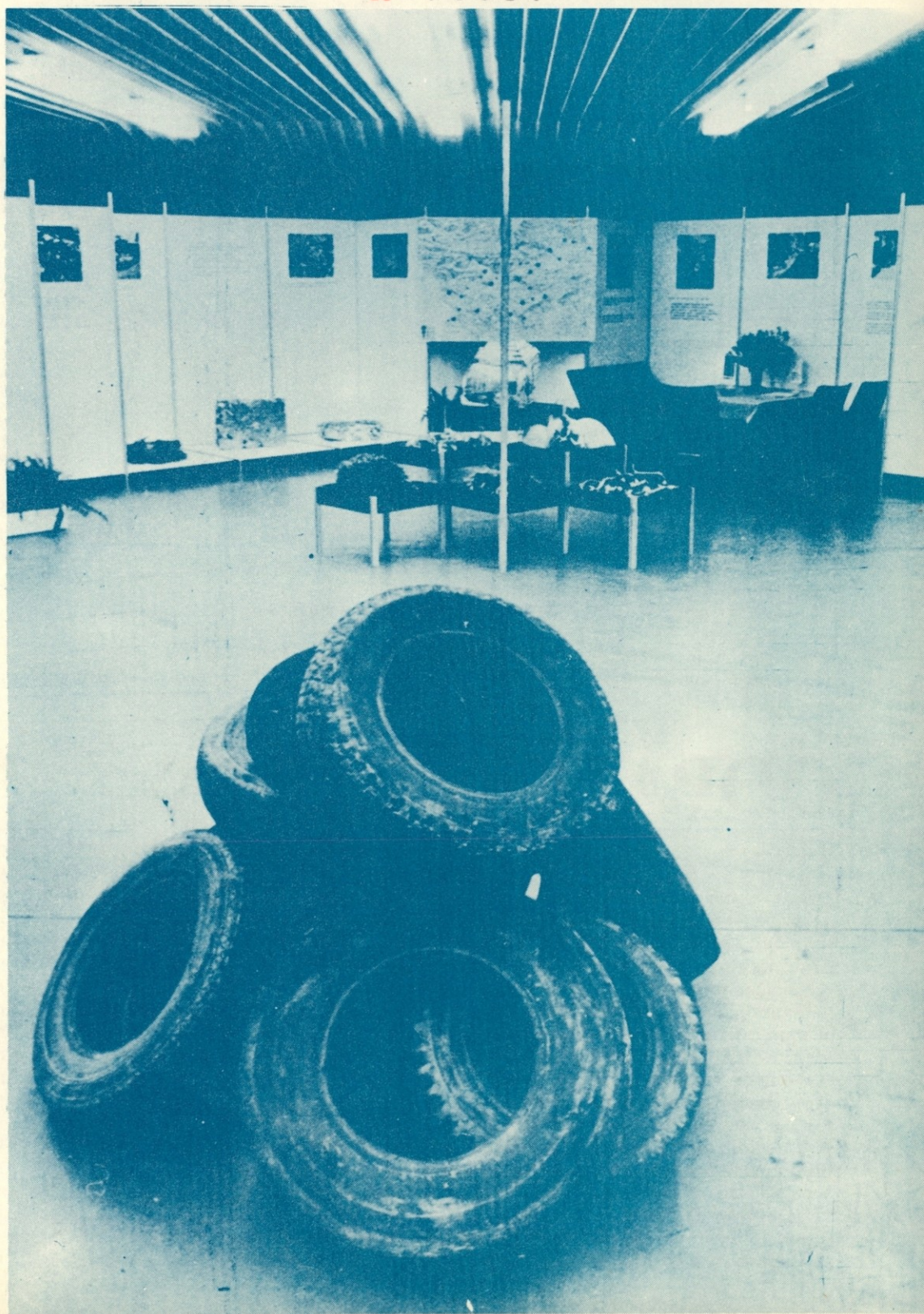

LJUBLJANA, JUNIJ 1984

198337

LETO XXIII. ŠT. 4-133

Pogled na del našega razstavnega prostora na osmem mednarodnem sejmu „Tehnika za okolje 84“, ki je bil meseca maja na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani

DINOS NA OSMEM MEDNARODNEM SEJMU "TEHNIKA ZA OKOLJE"

Ljubljana je organizator mednarodnih sejmov tehnike, s katero lahko čuvamo svoje okolje. Letos od 15. do 18. maja je bil že osmi sejem take vrste, in drugi tako imenovani biennialni, na katerem je bila razstavljena tudi tehnika, ki nujno spremlja boj proti onesnaževanju okolja. Letošnji sejem je bil ravno zaradi spremljajočih dejavnosti najbogatejši z razstavnimi eksponati, udeležilo pa se ga je 140 razstavljalcev iz osmih držav.

Sejem oziroma razstava tehnike za čistost okolja je bila, kot vedno, na Gospodarskem razstavišču, kjer so bila organizirana tudi številna predavanja in posvetovanja: o zraku, vodah, galvanskih odpadkih, o racionalni uporabi energije, o ogrevanju in hlajenju, o smotni rabi kmetijske zemlje, o varstvu pred hrupom in o problemih spreminjanja strukture

Iz otvoritve mednarodnega sejma „Tehnika za okolje 84“ v Ljubljani, na Gospodarskem razstavišču

odpadkov. Poleg tega je bilo v času sejma tudi več filmskih predstav in demonstracij različnih naprav.

Svoj razstavni paviljon pa je imel na tem sejmu tudi DINOS, in sicer v prehodu iz ene v drugo veliko dvorano,

torej na kraju, kjer noben obiskovalec sejma ni mogel mimo. Poleg nekaj vrst odpadnih surovin, ki jih pre-

ODPADNA GUMA —

UVOD

Z vedno večjo uporabo izdelkov na osnovi gume nastaja tudi vedno večja količina odpadne pnevmatike in tehnične robe.

Inertnost gume v naravnem okolju povzroča skrb za človekovo sredino, visoka ekonomska vrednost gumenega odpadka, v naraščajoči svetovni surovinski krizi pa skrb, kako čimbolj izkoristiti surovinski in energetski potencial tega odpadka. Tako je bila aprila 1980 konstituirana delovna skupina za zbiranje in predelavo ra-

bljene gume, kot strokovni organ Odbora za sekundarne surovine pri Gospodarski zbornici Slovenije, z nalogo, da ugotovi, kako na racionalen način zaščititi okolje in optimalno izkoristiti surovinski in energetski potencial odpadne gume. Član te skupine je tudi „DINOS“ LJUBLJANA. Naraščajoč pritisk imetnikov odpadne gume na organizacije iz dejavnosti reciklaže in vedno višja cena klasičnih, trdih, tekočih in plinastih energetskih virov, je pospešila združevanje znanja in sredstev v iskanju

alternativnih goriv tudi med organizacijama DINOS Ljubljana in SALONIT Anho-vo. Razvoj tehnologije proizvodnje cementnega klin-kerja z uvajanjem sekundarnega kurišča v fazi kalcinacije vhodnih surovin je nakazovala možnost uporabe alternativnih goriv, med njimi tudi odsluženih gumenih izdelkov in tehnološkega odpadka pri proizvodnji le-teh. S prvimi poskusi smo pričeli ob koncu leta 1980.

KOLIČINA, STRUKTURA, UPORABA

Količine odpadne gume, ki letno nastaja v Jugoslaviji, ni možno točno opredeliti. Različni viri podajajo dokaj različne ocene; menimo, da so najbližje resničnemu stanju ocene, ki jih navaja industrija gume. Tako smo leta 1981 razpolagali v Jugoslaviji z okroglo 100.000 ton iztrošenih avtoplaščev in odpadkov tehničnih izdelkov (Herceg — Sava). Delež SR Slovenije bi bil 15 %. Verjetno je, da je z omejitvijo nakupa in visoke

delujemo v sekundarne, smo razstavljali tudi velike barvne fotografije, ki prikazujejo naše delovne procese, še več pa so povedali kratki in vsem razumljivi teksti, ki so spremljali fotografije. Razstavili smo tudi velik zemljevid Slovenije, na katerem so bile z različno velikimi krogi označene naše poslovne enote, obrati in skladišča.

Naš namen je bil prikazati in poudariti pomen dejavnosti sekundarnih surovin in občana, kateremu je bila razstava namenjena, usmerjati v zbiranje sortiranih odpadkov. Sodelovali smo tudi v samostojnem prikazu „Odpadna guma — sekundarna surovina“, v katerem so bile prikazane možnosti uporabe stare gume vse od ponovnega protektiranja pa do sežiga v cementarni. Lahko trdimo, da so našo razstavo opazili vsi obiskovalci letošnjega osmega sejma „TEHNIKA ZA OKOLJE“, in to ima tudi svojo vrednost.

Stane Koman
in Rafael Kravcar

OCENA DELEGATSKE AKTIVNOSTI

Oblika našega delegatskega sistema so tudi konference delegacij, ki jih sestavljajo delegacije določenih OZD ali drugih samoupravnih organizacij. Ena takih konferenc je tudi Konferenca delegacij za delegiranje delegatov v zbor uporabnikov skupščin samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti, v občini Ljubljana Bežigrad. Ta konferenca nosi številko 24, sestavljajo pa jo delegacije naslednjih OZD: DINOS TOZD POS, DINOS TOZD RET, DINOS DSSS, KURIVO-PRODAJA, MEDEX, MLADOST, NAPRIJED in ASTRA, katerih matična organizacija je v Zagrebu ter BEKO, katere matična organizacija je v Beogradu. DINOS TOZD POS je zadolžen, da vodi delo te konference, izvoljeni vodja te konference pa je SONJA ILIĆ, naša referentka za zavarovanje. Sonja Ilić je nedavno poslala občinskemu sindikal-

nemu svetu Ljubljana Bežigrad, vsem predsednikom osnovnih organizacij sindikata v že omenjenih organizacijah in njihovim direktorjem poročilo o analizi delovanja te konference v obdobju 1982—1984, iz katerega povzemamo naslednje:

„Nekatere OZD oziroma samoupravne organizacije, ki oblikujejo to konferenco so skoraj popolnoma nezainteresirane za delo na tem področju. Udeležba delegatov na sejah konference je zelo slaba. Delegati, ki se udeležujejo seje konference, nimajo stališč svojih temeljnih delegacij glede posameznih vprašanj, o katerih mora konferenca zavzeti svoje stališče. Iz tega lahko sklepamo, da temeljne delegacije ne obravnavajo gradiva. Posamezni delegati niso seznanjeni niti z vsebino gradiva, o katerem se razpravlja na sejah konference. Zaradi tega je delo konference precej formalno, ne pa vsebin-

sko. V takih pogojih je delovanje Konference delegacij št. 24, skladno s Samoupravnim sporazumom o oblikovanju konference delegacij, nemogoče.“

Iz tega poročila tudi izverno, da so novembra meseca 1982 delegati Dinosa obiskali vse OZD, ki imajo temeljne delegacije; v razgovoru z odgovorno osebo so dobili zagotovilo, da se bo njihovo delo in dolžnost do konference delegacij zboljšalo. Kljub takemu zagotovitvu se je stanje še poslabšalo.

Na koncu omenjenega poročila je postavljena zahteva, da se ukrepa proti vodji oziroma proti članom temeljnih delegacij, ki so opustili delegatske dolžnosti, izrečeno pa je tudi upanje, da bodo ukrepi prispevali k boljšemu delovanju Konference delegacij št. 24, samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti.

Iz poročila S.J.

SEKUNDARNA SUROVINA

cene pogonskih naftnih derivatov potrošnja avtoplaščev in zračnic v letih 1982—1983 padla, tako tudi količina iztrošenih. Struktura odpadne gume je približno naslednja:

avtoplašči in ostale zunanje gume	60 %
zračnice	8 %
tehnični izdelki	20 %
obutev	2 %
tehnološki odpadki	10 %

Strukturna analiza odpadne gume, ki jo zajemajo organizacije za recikliranje odpadkov, pa zaradi neraz-

vitega zajemanja in dispergiranosti odpadkov tehničnih gumenih izdelkov kaže, da je v odpadni gumi preko 90 % iztrošenih zunanjih plaščev osebnih in tovornih vozil. Podobne strukture je tudi odpadna guma, ki jo sežigamo v cementarni v Anhovem.

Opadno gumo je možno uporabiti kot sekundarno surovino v celi vrsti izdelkov, vendar reciklaža niti v svetu niti pri nas ne zajame vseh nastalih gumenih odpadkov. Recikliranje odpadne gume v surovine za proizvodnjo gume, to je sinte-

tične in naravne elastomere, polnila, pospeševalce vulkanizacije, žveplo, cink-oksidi, antioksidante itd., danes ni poznana. Tudi direktna uporaba odpadnih avtoplaščev brez predelave je omejena na simbolične količine za razne zaščitne ograje, utrjevanje brežin in obale ter podobno. Uporaba odpadne gume je možna v naslednjih postopkih:

- proizvodnje granulata,
- proizvodnje regenerata,
- termičnega razklopa in
- sežiganje gume.

Proizvodnja granulata — mehanski postopek drobljenja in separiranja gumenih odpadkov. Granulati različnih velikosti se uporabljajo za polnila v gumarski industriji, dodatek k asfaltu, tartan, izolitne plošče itd.

Regenerat gume — je proizvod kemične predelave granulata gume. Največ ga uporablja gumarska industrija za nadomestitev naravnih in sintetičnih elastomerov. Uporablja se še v proizvodnji zaščitnih in hidroizolirnih mas. Uporaba

(Nadaljevanje na str. 4)

O DOSLEJ NAJVEČJEM DINOSOVEM OBJEKTU

V Celju smo zgradili naš doslej največji objekt v I. fazi. Dela na izgradnji objektov na novi lokaciji poslovne enote „DINOS“ CELJE so se začela izvajati v novembru leta 1983.

Zaradi dolge in precej snežene zime so se dela izvajala nekoliko dlje časa, kot je bilo predvideno, tako da so bila v začetku meseca maja dokončana v tolikšnem obsegu, da je bil 7.5.1984 izveden tehnično pregled objektov.

Trenutno so na objektu odpravljene ugotovljene pomanjkljivosti, sočasno pa se že opravlja preselitev poslovne enote, tako da bo v času izida tega članka preselitev že dokončana, prav tako pa odpravljene vse pomanjkljivosti ugotovljene na tehničnem pregledu in kvalitnem prevzemu.

Novi prostori PE Celje se nahajajo v Vzhodnem Trnovlju in istočasno predstavljajo tudi I. fazo izgradnje

terminala za pripravo jeklenega vložka za železarno Štore. Dokončno bo I. faza zaključena z izgradnjo industrijskega tira, ki bo predvidoma predan v uporabo do konca leta.

Nova PE Celje leži na zemljišču, velikem 13.000 m² in razpolaga z naslednjimi bruto površinami:

	m ²
— upravni prostori z garderobami in kotlovnico (v dveh etažah)	330
— mehanična delavnica	130
— garaže	250
— skladišča barvnih kovin in repromateriala	250
— obrat za baliranje in skladiščenje papirja	450

Zgrajena je tudi nova 50-tonska mostna tehnica.

Poleg obstoječe strojne opreme, ki bo preseljena iz obstoječih objektov, bo in-

stalirana tudi nova zmogljivejša zemeljska balirka za papir, sodobneje pa bo tudi opremljena mehanična delavnica za vzdrževanje voznega parka.

Uradna otvoritev tega, doslej največjega Dinosovega objekta, je predvidena 1. junija 1984.

B.T. in R.J.

KRVODAJALSKA AKCIJA DINOS 84

Vse več nesreč pri delu in v prometu, sodobne oblike zdravljenja in razvoj medicinske znanosti, zahtevajo ustvaritev nujnih zalog krvi. Z obvezo, da za potrebe elementarnih nezgod ter interese narodne obrambe pripravijo ustrezno zalogo krvi in krvne plazme je Rdeči križ Slovenije, pobudnik in organizator vsakoletnih akcij za zbiranje krvodajalcev. Občinska organizacija RK Ljubljana Bežigrad je po programu dolžna na leto organizirati 2200 krvodajalcev v 9 dneh, kar pomeni 250 krvodajalcev za vsak krvodajalski dan.

Upoštevajoč število zaposlenih so računali na 15 prostovoljnih krvodajalcev iz naše DSSS in vodstva POS na dan 14.3.1984. Akcije se je udeležilo 10 krvodajalcev, kar je še vedno malo glede na število zaposlenih — 70. Krvodajalske akcije

(Nadaljevanje s str. 3)

različnih sintetičnih elastomerov zahteva, v proizvodnji regenerata, sortiranje po kemični sestavi. V SR Sloveniji bi lahko porabili 30 % odpadne gume za proizvodnjo regenerata (Munih — Sava). Osnovna je iztrošen avtoplašč s tekstilnim kordom, čeprav uporabljamo v gumarski industriji pretežno jekleni kord. V Jugoslaviji lahko predelamo v regenerat samo avtoplašče s tekstilnim kordom.

Piroliza gumenih odpadkov — je termični razklop v različnih temperaturnih pogojih brez pristopa zraka. Produkti pirolize so plinasti in tekoča goriva in trdni pre-

ostanek, ki vsebuje polnila gume in ogljik v različnih oblikah — saje, pol koks, oglje. Tekoče produkte sestavljajo alifatske in aromatske spojine. Sestava je odvisna od kemične strukture vložka. V zadnjih letih razvojne institucije razvijajo postopke nadaljnje uporabe trde in tekoče frakcije. V SR Sloveniji obratuje polindustrijska naprava na Inštitutu J. Štefan.

Sežiganje gume v za to prirejenih kuriščih je poznana, vendar se zaradi ekološko problematičnega trdnega preostanka dragih filtrirnih naprav dimnih plinov, še ni uveljavila. Več uspeha dose-

gajo tam, kjer gumeni sekaneč pomešajo s trdimi klasičnimi gorivi. Najučinkovitejša nevtralizacija odpadkov gume je še vedno deponiranje v razsekanem stanju na komunalnih deponijah. Postopek je investicijsko in energetsko zahteven. V zadnjem času se vedno bolj uveljavlja tudi sežig v cementarnah.

POSKUSNO KURJENJE ODPADNE GUME V SALONITU ANHOVO

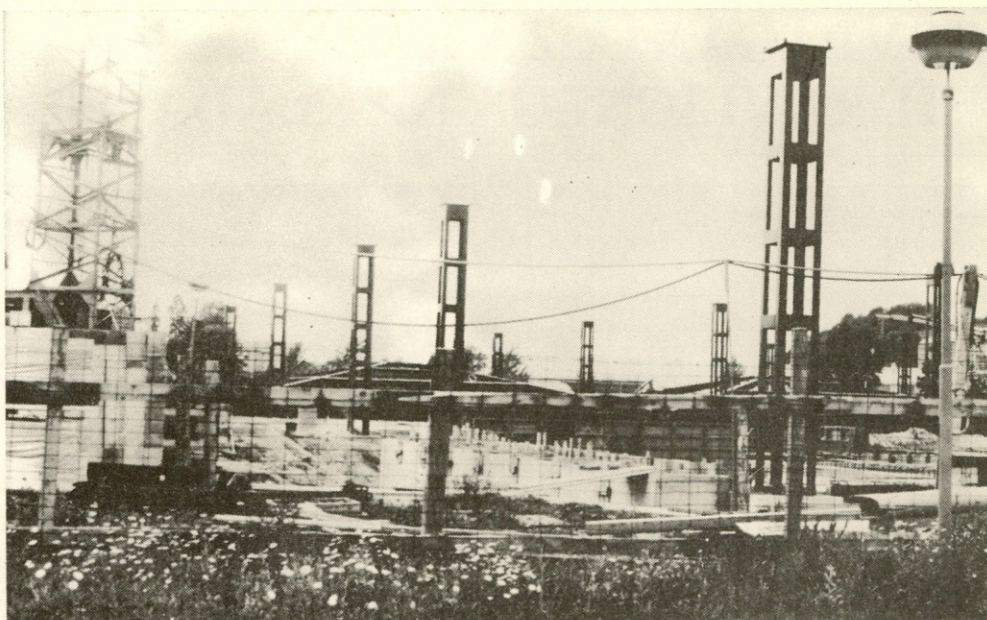
Sistem peči, ki se uporablja v TOZD Cement Skale za proizvodnjo cementnega klinkerja, je standarden, ses-

tavljajo ga izmenjevalci toplote s filtri, rotacijska peč in planetni hladilniki. Vhodne surovine, laporna moka z dodatki se v toplotnih izmenjalcih predgreva, s tem prične postopek sušenja in kalcinacije. V rotacijski peči se v proti toku zgorelih plinov primarnega kurjenja prične postopek sintranja, v katerem oksidi kalcija, silicija, aluminija in železa medsebojno reagirajo in tvorijo minerale klinkerja. Temperatura zmesi oksidov doseže 1700°K. Reakcija tvorbe mineralov klinkerja je eksotermna, zato tudi razvoj v smeri sekundarnega kurjenja

so se udeležili: Marija Žorž, Janko Korene, Mira Šušteršič, Irena Pekolj, Martina Polanič, Sonja Rahne, Andreja Vrščaj, Vanja Suhoveršnik, Cveta Meden in Janez Paternoster; Dušan Burger, ki je bil tudi prijavljen, se zaradi službene zadržanosti ni mogel udeležiti krvodajalske akcije.

Vsem udeležencem te vsa-koletne akcije gre pohvala, vendar, zakaj zasledimo vedno ena in ista imena. Ali se dovolj zavedamo, da samo kri nadomesti kri?

Sonja Rahne

Tudi novi predelovalni center na Črnučah pri Ljubljani je že „pognal“ iz tal

NOVI NASLOVI PODROČIJ V DSSS DO DINOS

Dne 16.3.1984 je delavski svet DSSS sprejel nov Pravilnik o organizaciji dela in delovnih opravilih delovne skupnosti skupnih služb DINOS Ljubljana. Drugi člen tega pravilnika določa naslednjih šest področij in en oddelek v DSSS:

1. področje za splošne in kadrovske zadeve,
2. področje za računovodstvo in finance,
3. področje načrtovanja, analiz in investicij,
4. področje trženja,
5. področje tehnološkega razvoja,

podatkov (AOP)

7. oddelek notranje kontrole.

Prejšnji pravilnik je določal tri področja v DSSS, in sicer:

1. področje strokovnih in tehničnih opravil za samoupravljanje in medsebojne odnose,
2. področje poslovne organizacije in računovodstva,
3. področje načrtovanja in izgradnje.

v predkalcinacijski coni. Klinker izstopa na spodnji strani rotacijske peči, v satelitih odda toploto hladilnemu zraku, nato pa se deponira oziroma melje z dodatki v cement.

V Anhovem je v obratovanju 2000 tonska rotacijska peč za proizvodnjo klinkerja. Konstrukcija rotacijske peči z vertikalnim toplotnim izmenjevalcem brez predkalcinacije omogoča uvažanje sekundarnega kurjenja odpadnih gorljivih materialov, kjer lahko nadomestimo brez težav do 20 % primarnega goriva. To se ujema tudi s sekundarnim kurjenjem v rotacijskih

pečeh s predkalcinacijo, kjer imajo teoretično možnost nadomestiti s klasičnimi plinastimi, tekočimi in trdnimi gorivi do 60 % primarnega goriva. Praktično pa kurijo v predkalcinaciji le okrog 20 % goriva (tehnoški problemi). Pri kurjenju v rotacijskih pečeh v cementarnah, mora vladati popolno oksidacijsko zgorevanje. Odpadna guma pada v peč, kjer je temperatura nad 1200°K, kar omogoča, da se vnamejo vse gorljive snovi in nato tudi popolno zgorejo.

Ko govorimo o sežigu gume, imamo nehoti pred seboj gorenje ali tlenje gu-

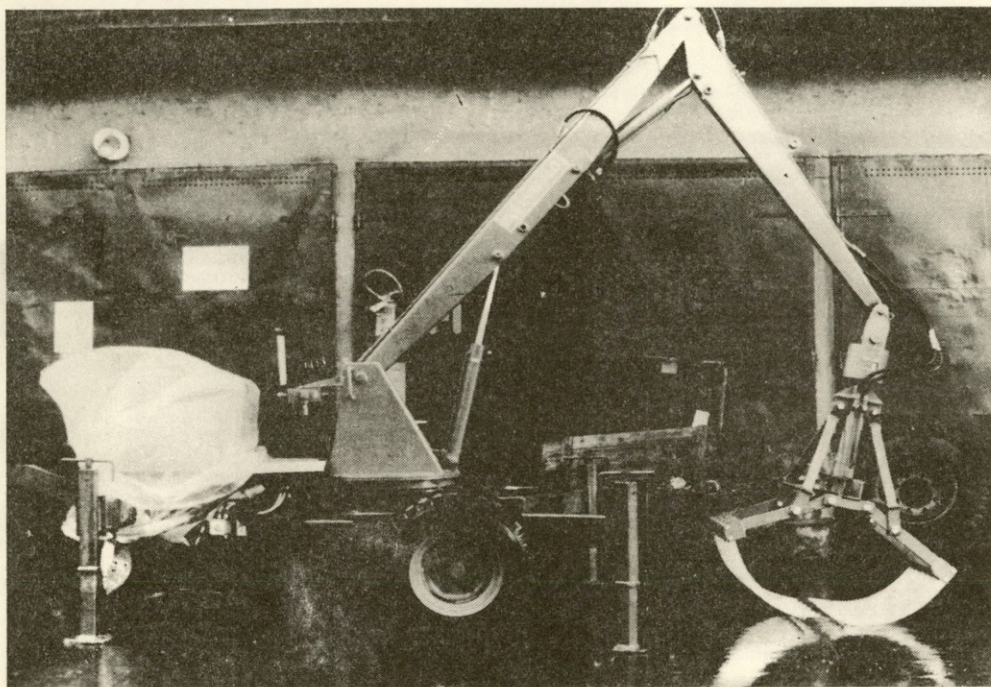
me na prostem ali pa v neprimernih kuriščih, kjer se razvijajo ogromne količine saj in širi neprijeten vonj po goreči — tleči gumi, ki krepko onesnažuje okolje. Toplotni izmenjevalec rotacijske peči v Anhovem pa preprečuje emisijo saj in snovi z neprijetnim vonjem, ker se te snovi, ki jih nosijo dimni plini, zadržijo najprej na delcih laporne moke v protitočnem sistemu toplotnega izmenjevalca in vračajo ponovno v peč ter kočno odstranijo iz dimnih plinov pri odpraševanju v elektrofiltrih. To smo dokazali tudi z večkratnimi meritvami emisije prahu (teških

lovin), SO_2 , CO in NO_x . Pri vseh meritvah emisije smo ugotovili, da so koncentracije okolju škodljivih snovi v plinih, ki zapuščajo dimnik, daleč izpod dovoljenih meja. Zato smo tudi v zadnjih letih v Anhovem pokurili več kot 20.000 ton odpadnih gum raznih dimenzij, od avtomobilskih (5 kg) do damperskih (350 kg) sortiranih po teži in drugih odpadkov gume.

V kolikor ni na razpolago gorljivih odpadkov, kurimo sekundarno premog, da obdržimo konstanten režim. Kurjenje odpadnih gorljivih

(Nadaljevanje na str. 6)

SOVLAGANJA ZA RAZVOJ HIDRAVLICNEGA NAKLADALNIKA

Na eni zadnjih sej delavskega sveta TOZD POS je bila odobrena sklenitev samoupravnega sporazuma o skupnem vlaganju z IMP — EMOND, TOZD DVGIGALA za izdelavo domačega hidravličnega dvigala — nakladalnika. Po tem sporazumu smo Dvigalu takoj nakazali

500.000,00 din, za odkup prototipa pa bomo še doplačali 770.000,00 din. Prosil smo Antona Goljo, da nam napiše nekaj vrstic o tem, kako oziroma zakaj je prišlo do tega zanimivega sporazuma. Poslal nam je naslednjo informacijo: Naši uvoženi delovni stroji

— nakladalniki so stari že 15 let in močno „utrjeni“. Potrebno jih bo zamenjati, uvoz pa ni več mogoč. Zamenjati jih torej moramo z domačimi stroji. Dogovarjanje o izdelavi dvigal, podobnih tipu MAC 10, z RIKO v Ribnici ni rodilo sadov, zato smo se obrnili

na IMP—EMOND TOZD DVGIGALA v Ljubljani, kjer so našo zamisel sprejeli in ponudili ugodne pogoje sodelovanja pri razvoju nakladalnika, po naši želji.

Novo, doma izdelano dvigalo — nakladalnik, ki ga bomo preizkušali v eni naših poslovalnic, v Mariboru ali v Ljubljani, bomo verjetno dobili še ta mesec.

Tovariš Golja pravi, da je o tehničnih lastnostih novega domačega dvigala zdaj še prezgodaj govoriti, čeprav se konstruktorji Dvigala drže naših navodil, ki so plod preučevanja dvigala MAC 10. Novo domače dvigalo bo imelo lastni motorni zagon za hidravliko domače izdelave, ne bo pa imel lastnega pogona za prevoz. Takšno dvigalo bomo skušali razviti kasneje, pravi Golja.

Upamo, da bo skupna razvojna zamisel rodila željene rezultate in nadomestila uvozno opremo.

Opomba!

Ta prispevek je bil napisan za aprilsko številko našega

(Nadaljevanje s str. 5)

snovi, tehnologijo in kemizem proizvodnje cementarnega klinkerja smo uskladili tako, da je ostala kvaliteta klinkerja nespremenjena.

Kurjenje odpadkov v predkalcinaciji ni nikoli tako efektivno kot kurjenje s primarnimi gorivi, kar pa ne zmanjšuje smotrnosti sežiganja ekološko problematičnih odpadkov gum. Energetsko bilanco zaradi raznolikosti uporabljenih gumenih odpadkov, meteorne vo-

de v avtoplaščih, sekundarnega zraka, ki vdira pri vlaganju odpadka, oblike pakiranja in različna velikost odpadka, ni možno izdelati. Zato smo še vedno v poskusni fazi kurjenja.

V zadnjem času nadaljujemo s poskusnim kurjenjem drugih gorljivih odpadnih snovi: ebonita, odpadkov tekstilne in obutvene industrije, odpadnih masti in olj, koncentratov emulzij, gošč iz raznih vsedalnikov itd.; omejitve so samo, če od-

padki vsebujejo klor, alkali je oziroma, če so eksplozivni. V svetu v zadnjem času vse več uvajajo kot alternativno-nekonvencionalno gorivo tudi briketirani sortirani komunalni odpadki. Predvidevamo, da bomo v kratkem pričeli tudi mi s preizkušanjem.

ZAKLJUČEK

Uporaba izstrošenih avtoplaščev in odpadnih gumenih izdelkov, kot gorivo v proizvodnji cementega klin-

kerja predstavlja v danih možnostih optimalno uporabo surovinskega in energetskega potenciala tega odpadka. Pepela ni, ker vstopa v reakcijo tvorbe mineralov klinkerja.

Razviti moramo zajemanje odpadne gume, ker so za to dani tehnični in ekonomski pogoji.

Z lastnim znanjem moramo na osnovi svetovnih dognanj razviti tehnologije višje stopnje recikliranja odpadne gume. ing. Rafael Kravcar

glasila, pa vanjo ni prišel zaradi pomanjkanja prostora. Zdaj ga objavljamo skupaj s prispevkom našega dopis-

nika, ki je o tem nakladalniku spraševal naša delavca na skladišču papirja v Ljubljani.

NOVI NAKLADALNIK

V Ljubljani, na Kurilniški 18, kjer je novi nakladalnik na preizkušnji (drugi je na PE Maribor), sem se o njem pogovarjal s strojnikom NAIREM NADAREVIČEM in balircem papirja MATOM MUŽEKOM. Odlično sta ga ocenila, pri tem pa navedla tudi dve pomanjkljivosti.

Prva je slaba stabilnost. Zadnji del se dviguje, ko strojnik z grabilcem potlači papir na tleh ali v odprtini balirke. Tudi premikanje roke, kadar je polna, povzroča nihanje stroja na levo ali desno. Prednja desna „noga“, ki naj bi skupno z levo preprečevala privzdigo-

vanje nakladalnika, se je zaradi nihanja celega stroja celo prelomila in so jo morali naši mehaniki ojačati, da je delo teklo naprej.

Druga pomanjkljivost je, da pri maticah, ki spajajo cevi, po katerih se pretaka hidravlično olje, le-ta odteka. Na to napako sta Nadarevič in Mužek že večkrat opozorila, vendar, tako sta povedala, strokovnjaka iz IMP, kjer so nakladalnik naredili, ni blizu.

O koristnosti novega nakladalnika, ki ima oznako DN 6 IMP DVIGALO, pa sta Mužek in Nadarevič povedala naslednje: Kadar balirata rezance oziroma mehki pa-

NAIR NADAREVIČ

pir, naredita bale težke 500 kg v 20 minutah. Drugače je s suho lepenko. Za izdelavo bale s suho lepenko potrebujeta eno uro, težka pa je komaj 250 kg. Za balo iz mokre lepenke pa potrebujeta pol ure. Na srečo imata veliko več mehkega pisarniškega in knjižnega papirja, zato lahko v osmih urah naredita od 15 do 20 bal, odvisno od količine lepenke.

Ko so še balirko tipa Belišče polnili z rokami, so trije delavci v osmih urah izdelali 8 bal. Z rokami se lahko prenaša v balirko do 2 kg papirja, grabilec nakladalnika pa lahko zgrabi do 200 kg papirja naenkrat. Pri delu z novim naklada-

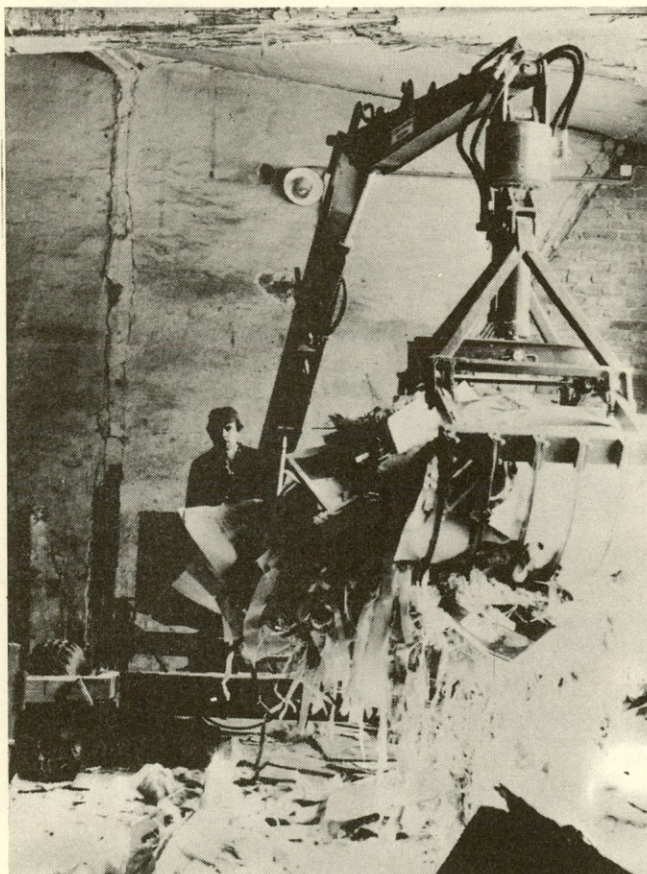
lnikom je potreben le takšen fizični napor, ki ga delavec, vaje dela, z lahkoto prenaša. Pri ročnem polnjenju balirke pa so izredno trpele roke in hrbtenica zaradi neprestanega pripogibanja in dvigovanja papirja. Mužek in Nadarevič sta tudi povedala, da se pri delu dobro ujemata in pomagata eden drugemu. Nujno je sodelovanje obeh pri pove-

MATO MUŽEK

zovanju bal, ki je potrebno zato, da se bala ne razsuje, ko jo balirka potisne ven.

S.K.

Nadarevič upravljalet novega nakladalnika v Ljubljani

NAGRADNA KRIŽANKA ŠT. 132

POMESEBU ČLOVEK		KRAJ PRI		INDUSTRI		TIP VOLKOV		SEDOBEN		PESEM		TAVČAR		KROKOSNI		PIČKA	
ZNAČAJEE		PAPIRSKO		KROKOSNI		KROKOSNI		KROKOSNI		KROKOSNI		KROKOSNI		KROKOSNI		KROKOSNI	
PAVLO IZ	OP	DOHOD	D	DOHOD	D	DOHOD	D	DOHOD	D	DOHOD	D	DOHOD	D	DOHOD	D	DOHOD	D
PRELE-	SE	PRELE-	SE	PRELE-	SE	PRELE-	SE	PRELE-	SE	PRELE-	SE	PRELE-	SE	PRELE-	SE	PRELE-	SE
PRELE-	TE	PRELE-	TE	PRELE-	TE	PRELE-	TE	PRELE-	TE	PRELE-	TE	PRELE-	TE	PRELE-	TE	PRELE-	TE
DOBR	DOBR	DOBR	DOBR	DOBR	DOBR	DOBR	DOBR	DOBR	DOBR	DOBR	DOBR	DOBR	DOBR	DOBR	DOBR	DOBR	DOBR
NEVŠKI OULINE	D	NEVŠKI OULINE	D	NEVŠKI OULINE	D	NEVŠKI OULINE	D	NEVŠKI OULINE	D	NEVŠKI OULINE	D	NEVŠKI OULINE	D	NEVŠKI OULINE	D	NEVŠKI OULINE	D
TRIGLAV	T	TRIGLAV	T	TRIGLAV	T	TRIGLAV	T	TRIGLAV	T	TRIGLAV	T	TRIGLAV	T	TRIGLAV	T	TRIGLAV	T
REGLA	R	REGLA	R	REGLA	R	REGLA	R	REGLA	R	REGLA	R	REGLA	R	REGLA	R	REGLA	R
OPLO	O	OPLO	O	OPLO	O	OPLO	O	OPLO	O	OPLO	O	OPLO	O	OPLO	O	OPLO	O
STIS	S	STIS	S	STIS	S	STIS	S	STIS	S	STIS	S	STIS	S	STIS	S	STIS	S
KIRK	K	KIRK	K	KIRK	K	KIRK	K	KIRK	K	KIRK	K	KIRK	K	KIRK	K	KIRK	K
ELIA	E	ELIA	E	ELIA	E	ELIA	E	ELIA	E	ELIA	E	ELIA	E	ELIA	E	ELIA	E
VION	V	VION	V	VION	V	VION	V	VION	V	VION	V	VION	V	VION	V	VION	V

CENE SEKUNDARNIH SUROVIN V LETU 1984

Lanskega decembra so bile z odlokom ZIS na jugoslovanskem tržišču zamrznjene cene. Ta ukrep je veljal vse do 3. maja 1984, ko so bile z Odlokom o pogojih in načinu oblikovanja cen in družbeni kontroli cen v letu 1984 (Urani list SFRJ, št. 23/84) načelno sproščene vse cene. Ta odlok je bil pričakovan, saj so postale razmere na trgu, zaradi zamrznitve, že skrajno neurejene in v nekaterih delovnih organizacijah je bila že ogrožene proizvodnja. Poleg tega je posredoval tudi Mednarodni monetarni sklad, pri katerem smo najbolj zadolženi in zahteval sprostitve cen pri nas.

Po odloku št. 201 iz Uradnega lista SFRJ, št. 23/84, točka 3, je navedeno, da smejo samoupravne organizacije in skupnosti samostojno oblikovati cene svo-

jih proizvodov in storitev, za katere ni predpisano drugače. V naslednji točki navaja proizvode, za katere je predpisano drugače, to pomeni, da se cene teh proizvodov smejo povečati le na osnovi sklenitve samoupravnih sporazumov med prodajalcem in kupcem, pod pogojem, da kupec porabi v nadaljnji proizvodnji 2/3 proizvodov prodajalca. Tu med te proizvode spadajo predvsem premog, rude, kovine, kemikalije, farmacevtski proizvodi in tudi sekundarne surovine iz odpadkov jekla in barvnih kovin.

Cene sekundarnih surovin iz jekla in barvnih kovin se bodo torej oblikovale na osnovi samoupravnega sporazuma, ki ga bo s potrošniki (to je železarnami in predelovalci barvnih kovin) sklenilo naše združenje INOT. Nove cene, katere

pričakujemo v mesecu juniju, bodo imele osnovo v novih cenah proizvodov črne in barvne metalurgije ali z drugimi besedami: v kolikor se bodo spremenile cene črne in barvne metalurgije, se bodo proporcionalno spremenile tudi cene sekundarnih surovin iz teh proizvodov.

Cene ostalih sekundarnih surovin — papirja, plastike, črepinj, gume so sproščene. Dogovoriti se je treba le s kupcem in novo ceno v roku 8 dni prijaviti ustreznemu organu. Seveda mora to povečanje cen posameznih vrst sekundarnih surovin ostajati v mejah družbenega dogovora o povečanju cen oziroma, smejo se povečati le v družbeno sprejemljivih merah.

Cene odkupa odpadkov od naših partnerje — delovnih organizacij se oblikujejo

prosto. Prodajalec, to je organizacija — imetnik odpadka, mora ceno prijaviti ustreznemu organu. Te cene se bodo spreminjale in dogovarjale ob spremembah cen novih proizvodov oziroma repromaterialov.

V TOZD POS smo se dogovorili za enoten cenik drobnega odkupa od občanov na naših skladiščih. Ta cenik velja za vsa naša skladišča. Cene se bodo spreminjale v odvisnosti od cen sekundarnih surovin, enotno na vseh skladiščih.

Kljub temu, da je prišlo do sprostitve cen, so te še vedro družbeno nadzorovane, saj bo vsako pretiravanje v poviševanju cen takoj tudi uestezno sankcionirano. Ta odlok pa pomeni vsekakor korak naprej, saj omogoča vsaj delno delovanje tržnih zakonitosti.

Dušan Burger

ZBIRAJMO ODPADNE SUROVINE

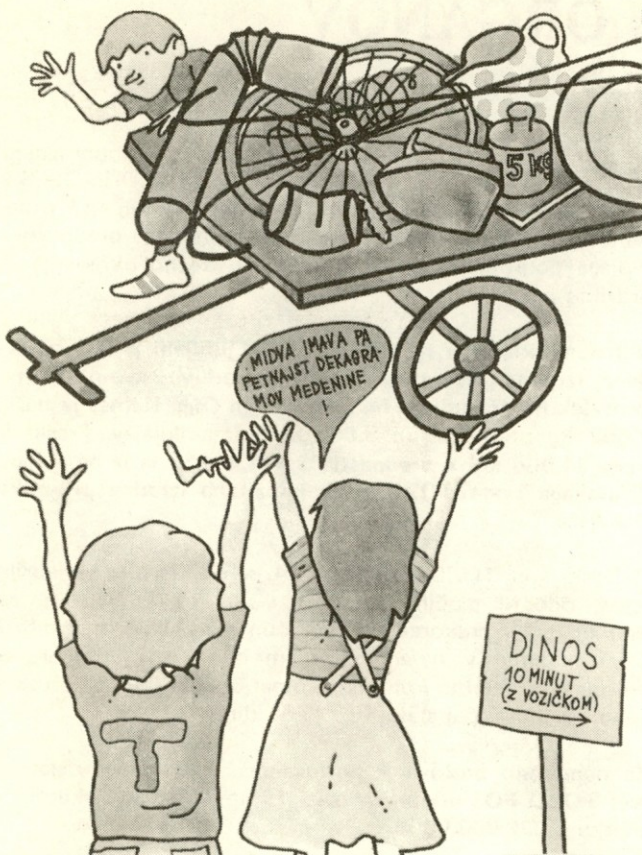
NAŠI MLADI PRIJATELJI! TALE SKROMNA KNJIŽICA Z VESELIMI SLIKAMI, JE NAMENJENA PRAV VAM! VIDELI BOSTE, DA NI OD MUH, DA VAM BO KORISTNA. ČEPRAV GOVORI O TAKIH STVAREH, DA SE BO KATERI KAR NAMRDNIL: GOVORI NAMREČ O ODPADKIH OZIROMA ZBIRANJU ODPADKOV! NEKAJ NEMARA ŽE VESTE O TEM, NEKAJ BOSTE ZVEDELI NA TEH STRANEH. IN KAJ BOSTE SPREVIDELI? DA JE TO O ČEMER PIŠEMO, PRESNETO RESNA ZADEVA — ZA VSE NAS, ZA NAŠO SKUPNOST, V NJI STE PA TUDI VI, IN BOSTE ČEDALJE BOLJ. NIČ SE USTRAŠITI! GRE SKORAJ KOT ZA NEKAKŠNO IGRO, RES NIČ TEŽKEGA, HKRATI PA ZELO POMEMBNO. IN TUDI NAD TEM, KAR BOSTE PRI ZBIRANJU ZASLUŽILI, RES NI, DA BI ČLOVEK ZAVIHAL NOS. TAKA KNJIŽICA IMA TOREJ ZA VAS POSEBEN NAMEN IN POMEN. PA ZAČNIMO.

S temi uvodnimi besedami popelje lična brošura bralca v svet koristnih odpadkov in sekundarnih surovin. Brošura je vzgojna publikacija, ki jo je založilo Združenje bank Jugoslavije. Tekst, ki je namenjen predvsem osnovnošolcem, je ob-

likoval Severin Šali. Pri sestavi teksta je z gradivom veliko pripomogla tudi naša delovna organizacija.

Naslov knjižice je: STAR PAPIR, ŽELEZO, STEKLO ZA NOV PAPIR, ZA ŠIPE, JEKLO! Razdeljena je na več poglavij, vmes pa so

BORIS GOLC VODJA PODROČJA ZA RAČUNOVODSTVO IN FINANCE V DSSS DO DINOS

Dela in naloge vodje področja za računovodstvo in finance naše delovne organizacije je s 26.4.1984 prevzel Boris GOLC, diplomirani ekonomist, rojen 7.4.1955, v Ljubljani.

Boris Golc je po končani ekonomski fakulteti Borisa Kidriča v Ljubljani dobil prvo zaposlitev na Ekonomski srednji šoli v Ljubljani, kjer je eno leto učil predmet – gospodarsko poslovanje, še med študijem in po njem pa je na Ekonomski fakulteti vodil vaje iz predmeta – ekonomika OZD.

V letu 1980 se je zaposlil na Republiškem komiteju za mednarodno sodelovanje SR Slovenije, v letu 1982 pa se je zaposlil na Komiteju za družbenoekonomske odnose pri Izvršnem svetu Skupščine občine Ljubljana Bežigrad, in sicer kot samostojni svetovalec za plan in analize gospodarjenja. Kot ekonomist je bil skupno zaposlen 4 leta. Ker ima odgovarjajoče delovne izkušnje in aktivno znanje angleškega jezika, ima tudi dovoljenje za opravljanje pos-

BORIS GOLC

lov zunanje-trgovinskega prometa.

Boris Golc je postal član ZKJ leta 1977, v času študija pa je bil tudi član predsedstva osnovne organizacije ZSMS, in sicer kot predsednik komisije za idejnopolično delo. Na takšnem področju dela je aktiven tudi v zvezi komunistov.

Boris Golc sedaj stanuje na Vrhniki.

V novem delovnem kolektivu mu želimo veliko osebnega zadovoljstva in delovnih uspehov.

zanimive ilustracije akademskega slikarja Matjaža Schmidta. Prvo poglavje na preprost in jasen način pojasnjuje kaj so pravzaprav odpadki, da je večina odpadkov tudi koristnih in da se ti odpadki imenujejo z drugo besedo tudi sekundarne surovine.

V naslednjem poglavju je naveden pomen sekundarnih surovin, katere vrste so najpomembnejše in kako se uporabljajo v industriji za izdelavo novih izdelkov. Po udarjen je tudi ekološki dejavnik oziroma pomen zbiranja za čisto okolje.

V nadaljnjih poglavjih brošura omenja korist, ki jo ima lahko od zbiranja odpadkov posameznik, razred, šola ali neka organizacija. Omenjene so tudi organizacije, ki se ukvarjajo z zbiranjem in predelavo koristnih odpadkov.

Širše poglavje je namenjeno razlagi kaj zbiramo, kako zbiramo, kaj z zbranimi količinami raznih koristnih

odpadkov naredi v organizacijah, ki se s tem ukvarjajo.

Na kraju brošura omenja še pomen zbiranja zaradi varčevanja.

Kot sem že omenil je ta publikacija namenjena predvsem šolski mladini, menim pa, da bi se tudi marsikateri starejši bralec iz tega zanimivega branja veliko naučil. Žal, ne vem v kolikih izvodih je bila brošura izdana in kako razdeljena med mladino. Vsekakor je pohvale vredna poteza Združenja bank Jugoslavije, ki je izdalo to brošuro. Mi, kot organizacija, ki se ukvarja z zbiranjem in predelavo smo vsake take nove stvari veseli. Dinos ima posluš in podpira tovrstno obliko izobraževanja predvsem naše mladine, saj imamo navsezadnje koristi od tega ne le mi ampak tudi naše gospodarstvo in naša smupnost v celoti.

Dušan Burger

Lomljena litina – Maribor

SKLEPI SAMOUPRAVNIH ORGANOV

V DSSS DINOS so na novo oblikovana naslednja dela in naloge:

— **za vodenje področja elektronske obdelave podatkov (EOP).** Vodenje tega področja zahteva visoko strokovno izobrazbo in aktivno znanje enega tujega jezika. Ocenitev delovnih opravil vodje tega področja znaša 477 točk;

— **za sistemsko programiranje.** Tudi za to delovno opravilo se zahteva visoka strokovna izobrazba in aktivno znanje enega tujega jezika. Sistemsko programiranje spada v področje elektronske obdelave podatkov. Ocenitev delovnih opravil sistema programiranja znaša 415 točk;

— **za samoupravno informiranje,** ki poleg organizacije informiranja zajema tudi tehnično urejanje in pisanje član- kov za naše sedanje glasilo in bilten, ki ga bomo začeli izdajati. Za to delovno opravilo se zahteva visoka ali višja strokovna izobrazba, ocenitev teh opravil pa znaša 326 do 336 točk;

— **za urejanje socialnih, stanovanjskih in rekreacijskih za- dev.** To delovno opravilo zajema strokovno pomoč samoup- ravnim organom, ki pri nas rešujejo ta vprašanja. Zahteva se višja strokovna izobrazba, ocenitev takih opravil pa znaša 316 točk.

O tem je razpravljal in sklepal delavski svet DSSS, dne 16. marca 1984, na svoji 12. seji.

Po zadnjih spremembah naše organiziranosti so vodje pos- lovalnic delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, tako kot vodje področij v DSSS, direktorja TOZD in direktor delovne organizacije. Za zasedbo del in- nalog s posebnimi pooblastili in odgovornostmi pa je potrebno objaviti javni razpis vsaka 4 leta. Razpisno komisijo imenuje delavski svet, 2 pa sindikalna organizacija. Končno odloča delavski svet. Sklep o razpisu za poslovnodje naših posloval- nic je delavski svet TOZD POS sprejel na 13. seji, dne 23. marca letos.

V občini Slovenske Konjice morajo modernizirati PTT ka- pacitete, sicer pošta ne bo mogla več nuditi kvalitetnih storitev. Sredstva za to modernizacijo bodo konjiške delov- ne organizacije združevale s samoupravnim sporazumom. Ker imamo v tej občini tudi mi poslovalnico, moramo zato prispevati svoj delež, ki znaša 67.500,00 din. DS TOZD POS je na 13. seji ta znesek odobril brez obveznosti vračanja, kot so to storile tudi druge konjiške organizacije združenega dela.

Mehanična delavnica naše poslovalnice v Brežicah lahko nabavi ustrezno orodje za vzdrževanje strojev in transport- nih sredstev v režiji poslovalnice. V ta namen je delavski svet TOZD POS na 13. seji odobril znesek v višini 80.000,00 din.

Na 14. seji delavskega sveta TOZD POS in 11. seji TOZD RET, dne 13. aprila 1984, so člani delavskega sveta sprejeli spremembe in dopolnitve predloga plana za leto 1984 in s tem dejansko sprejeli plan za to leto. Spremembe in dopol- nitve so bile tako obširne, da so jih zaradi varčevanja pisno prejeli le delegati delavskega sveta, ki pa so bili zato posebej zadolženi, da z vsebino sprememb in dopolnitev osebno seznanijo vodje poslovnih enot in druge delavce, ki so jih izvolili v delavski svet.

Oba delavska sveta sta sprejela tudi predlog samoupravnega sporazuma o svobodni menjavi dela med TOZD in DSSS v okviru DO DINOS z dodatno pripombo, da naj se v prog- ram dela in služb DSSS vnese tudi spremljanje predpisov s svojega področja, kar bo zagotovilo ustrezno ukrepanje in pravilno poslovanje.

V našem skladišču na Črnučah pri Ljubljani je bila oprav-ljena izredna inventura. Komisija pod vodstvom Marine Perovšek in s članoma Miha Srakar in Olga Hafner je našla 7.663 kg presežkov in 5.695 kg primanjkljajev. Presežek blaga (1.968 kg) v vrednosti 33.414,40 din se je po sklepu delavskega sveta TOZD POS knjižil na izredne prihodke skladišča.

Delavski svet TOZD POS je na 14. seji, ki je bila 13. aprila letos, odobril plačilo zneska v višini 11.125,85 din, za kolikor je bil prekoračen predračun pri nabavi in montaži čajne kuhinje v našem samskem domu na Črnučah. S predstavitvijo sten in kuhinjskih omaric, ki so bile že postav- ljene, je vse skupaj stalo 46.125,85 din.

Za nemoteno poslovanje poslovalnice v Kranju je delavski svet TOZD POS odobril nabavo 15 novih košev v skupnem znesku 1.032.000,00 din.

Regionalna komisija za oceno investicij v Ljubljani je 22.3.1984 dala pritrdilno mnenje za izgradnjo prizidka k skladiščnemu objektu tekstilnega obrata v Ljubljani, na Kurilniški ulici.

Delavski svet TOZD RET je na 11. seji, dne 13. aprila 1984 sklenil, da naj se z izgradnjo prizidka, ki bo stal 1.500.000,00 din, začne. Po izgradnji bo zaradi pridobitve novega prostora možna vključitev še enega stroja Clean Star v linijo za čiščenje vlaken Temafa.

Delavski svet TOZD RET je na 11. seji, dne 13.4.1984 imenoval komisijo za osebne dohodke v sestavi: Nadja Gregorčič, Bojan Zorec in Alojz Založnik. Naloga komisije je, da pripravi predlog meril in kriterijev za ugotavljanje, koliko posamezna tekstilna obrata (Ljubljana, Bohova) pri- spevata k skupnemu poslovnemu uspehu temeljne in delo- vne organizacije.

Tudi TOZD RET je sprejela spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o ustanovitvi območne vodne skupnosti (OVS) Ljubljana—Sava, ki pa ne pomenijo nob- enih dodatnih finančnih obveznosti. Šlo je le za vsebinske in organizacijske spremembe oziroma dopolnitve. Sprejela je tudi samoupravni sporazum o ustanovitvi ene komunal- nih skupnosti za vse ljubljanske občine. Tako je bilo skle- njeno na 11. seji, dne 13.4.1984.

Delavski sveti obeh tozdov in DSSS DO DINOS so na svojih sejah, ki so bile vse 25. aprila letos, obravnavali tudi poslovne rezultate letošnjega prvega trimesečja. Predhodno so te rezultate oziroma periodične obračune obravnavali zbori delavcev in jih sprejeli brez bistvenih pripomb. Na tej podlagi so delavski sveti periodične obračune za prvo tri- mesečje tega leta razglasili za veljavne.

Po zborih delavcev in delavskem svetu TOZD POS sprejeto poročilo o poslovanju in obračunu za I. trimesečje letos so delavci tega tozda pripravili 42. 523 ton sekundarnih surovin in s tem ustvarili celotni prihodek v vrednosti 799.765.706,90 din. Ker so za takšen prihodek porabili 569.257.186,73 dinarjev, je znašal dohodek 230.508.520,17 din, ki so ga razporedili za davke in prispevke, za del amortizacije osnovnih sredstev, za DSSS, za potrebe skupne porabe, za osebne dohodke ter za rezervni in poslovni sklad.

Poročilo o poslovanju in obračun za I. trimesečje tega leta so sprejemali tudi zbori delavcev in delavski svet TOZD RET. Delavci tega tozda so v tem obdobju ustvarili 713 ton sekundarnih surovin in ustvarili celotni prihodek v višini 48.873.128,15 din. Porabljena sredstva so znašala 28.820.606,65 din, dohodek pa 20.052.521,50 din, ki so ga razporedili v skladu s predpisi, sporazumi in sprejetimi planskimi dokumenti.

Delavci skupnih služb DO Dinos so po periodičnem obračunu za letošnje prvo trimesečje, s svojim delom, ustvarili celotni prihodek v višini 18.897.849,50 din. Za ustvarjanje takšnega prihodka so porabili 2.829.744,09 din, tako da je njihov dohodek znašal 16.068.105,41 din, ki so ga razporedili v skladu s predpisi in obveznostmi.

V TIK Kobarid sovlagamo 15.000.000,00 din za razširitev njihove proizvodnje. V ta namen smo s Tikom sklenili dolgoročno kreditno pogodbo. To sovlaganje nam bo prineslo okrog 600 ton več odpadnega materiala na leto. Sklep DS TOZD POS, dne 25.4.1984.

Po planu za leto 1984 je na naši PE Brežice predvidena izgradnja nadstrešnice. DS TOZD POS je na seji, dne 25.4.1984 sklenil, da se lahko z izgradnjo začne s tem, da strokovna služba prilagodi obseg gradnje razpoložljivim sredstvom. Planirana sredstva za to izgradnjo znašajo 2.500.000,00 din, v resnici pa bi bilo zdaj potrebnih nekaj več sredstev, ker Brežice predlagajo večjo nadstrešnico.

V naših poslovalnicah je 10 sedem-kubičnih železnih košev za kamione samonakladalce. Vsi so brez sedanje vrednosti, ker so že amortizirani. Komisija za prodajo in odpis osnovnih sredstev jih je predlagala za odpis. DS TOZD POS je na seji dne 24.5.1984, ko je obravnaval ta predlog, sklenil, da naj se ti koši, ki so zaprtega tipa, predelajo v odprte koše, potem pa ponovno oceni in zopet knjiži med naša osnovna sredstva. Predelavo bo opravila vzdrževalna služba poslovalnice Ljubljana.

DS TOZD POS je dne 25.4.1984 sprejel predlog za višje dnevnic, kilometrino in regres za malico. Po novem je cela dnevnic 870,00 din, prej je bila 695,00. Stroški za prenočevanje na podlagi računa se povrnejo po novem največ do 627,00 din, prej do 600,00 din. Za prevožen kilometer s svojim avtomobilom se zdaj izplača po 13,50 din, prej po 9,85 din. Novi mesečni regres za malico znaša 1.800,00 din za delavce materialne proizvodnje, za druge pa 1.710,00 din.

Vladimir Kralj in Rafael Kravcar sta si ogledala svetovno razstavo ob tédnu papirja v Stockholmu in mednarodno razstavo recikliranja in predelave odpadkov v Utrehtu. O tem strokovno-izobraževalnem ogledu sta podala poročilo,

ki ga je DS TOZD POS na 15. seji, dne 25.4.1984 soglasno sprejel.

Delavski svet TOZD POS je soglasno odobril tudi poročilo Vladimira Kralja o poslovnem razgovoru s predstavniki avstrijske gospodarske zbornice in avstrijske firme Arnold o možnostih kooperacije pri izdelavi projektov in opreme za naš predelovalni center na Črnučah pri Ljubljani, ki je v izgradnji. Pogovor je tekel o izdelavi škarij za železo, briketirnice za železne ostružke in mlina za ostružke.

Na 15. seji delavskega sveta TOZD POS, dne 25.4.1984 je bil sprejet investicijski program za računalniški sistem, katerega predračunska vrednost znaša 53.800.000,00 din. Ta investicija je posredno namenjena pospeševanju dejavnosti sekundarnih surovin, z njo pa se bomo vključili v celotni informacijski sistem slovenskega gospodarstva in znanja. Za lastne potrebe bomo potrebovali 20 % zmogljivosti te naložbe, 80 % zmogljivosti pa bo računalniški center univerze Edvarda Kardelja, ki je skupaj z našo službo elektronske obdelave podatkov strokovni nosilec investicije, lahko namenil drugim porabnikom. Na ta način bomo to naložbo dobili hitro povrnjeno.

Direktor TOZD POS, Marjan ing. Razpotnik je delavskemu svetu TOZD POS predložil program za dopolnitev poslovne in delovne organiziranosti TOZD POS. Na seji delavskega sveta, ki je bila 24.5.1984, je bil predlog v celoti in soglasno sprejet. Program, ki je konkretiziran v trinajstih točkah in treh podtočkah, daje večjo veljavo strokovnemu svetu tozda, ureja vprašanja tranzita materiala in poslovanja z repromateriali. Uvaja zbiranje tekstilnih odpadkov v vseh poslovalnicah. Povečuje odgovornost pri trženju z blagom zaradi splošne nelikvidnosti. Dopolnjuje organiziranost poslovalnic v tehnološko skladno celoto, omejuje transportne in vzdrževalne stroške z boljšo preventivo, strokovnostjo in kontrolo. Zahteva večjo izkoriščenost strojne in transportne opreme, smotrnejšo razmeščanje delovne sile, racionalnejše sestankovanje itd.

Delavski svet TOZD RET je na seji, dne 25.4.1984 sprejel enak sklep o višjih dnevnicah, kilometrini, regresu za malico in regresu za letni dopust, kot tozda POS, kar tudi objavljamo v tej rubriki. Sprejel je tudi enak sklep o novih cenah za letni oddih v naših počitniških kapacitetah. Nove cene objavljamo v prispevku Sonje Rahne, ki ima naslov Prijave za letni oddih — nove, višje cene. Povsem enak sklep o višjih cenah za letni oddih v naših počitniških kapacitetah je sprejel tudi delavski svet DSSS na 15. seji, dne 25.4.1984.

Delavski svet DSSS je na 16. seji, dne 21.5.1984 obravnaval poročilo in predlog svoje razpisne komisije za sklenitev delovnega razmerja in imenovanje vodja področja elektronske obdelave podatkov v DSSS. Ponudili so se trije kandidati, od katerih sta dva izpolnjevala razpisne pogoje. Komisija se je odločila predlagati za vodjo omenjenega področja Jožeta Mestnika, rojenega leta 1950 v Stični pri Ivančni Gorici, profesorja fizike, ki je na področju računalništva začel delati že leta 1975.

POMEMBNI SKUPNI

Iz delovnih programov družbenopolitičnih organizacij v naši TOZD POS, ki so jih sprejele ob svojih letnih konferencah, poleg ostalega, vejejo zahteve po strokovni zamisli in uveljavljanju vsebinskih ukrepov, ki bodo pripomogli k hitrejšemu povečanju delovne učinkovitosti vseh zaposlenih v TOZD in s tem povezanim prizadevanjem za vedno boljše gospodarjenje z družbenimi sredstvi, ki so nam zaupana. Za pripravo takšnih ukrepov, ki morajo pokazati tudi praktično izpeljavo pri vsakdanjem delu v vseh organizacijskih oblikah naše TOZD, je bilo vodstvo TOZD in strokovne službe v DSS zadolženo s posebnim sklepom DS, dne 28.2.1984 (sklep 307/IV). Takoj po sprejetju naloge se je sprožila široka aktivnost vodij vseh organizacijskih enot v pripravljanju akcijskih programov za svoja delovna področja, katerih skupne zaključke je sprejel delavski svet, dne 25.4.1984. S to samoupravno odločitvijo jim je dal obeležje obveznosti pri vsakdanjem praktičnem delu. Pri tem je potrebno poudariti, da so vsi predlagani ukrepi usklajeni z našo poslovno politiko, začrtano s srednjeročnim in letnim gospodarskim načrtom ter z vsemi samoupravnimi predpisi.

5. Zaradi naraščajoče splošne nelikvidnosti gospodarstva in s tem neposredne nevarnosti za moteno poslovanje tudi naše TOZD mora področje za trženje skupaj z računovodstvom in vodji PE neprestano bdeti nad vsemi poslovnimi dogovori in nad plačilno sposobnostjo naših kupcev. Pri tem je potrebno zaostri osebno odgovornost vsakega nosilca poslovnih dogodkov in po potrebi tudi primerno ukrepati.

IVAN KUŠAR, vodja poslovne enote v Mariboru:

„Vedno sem bil za red in disciplino, prav to pa uvaža program, sprejet na zadnji seji delavskega sveta TOZD POS.“

UKREPI IN PROGRAM DELA ZA DOPOLNITEV POSLOVNE IN DELOVNE ORGANIZIRANOSTI

1. Vsi izvajalci poslovne politike, ki je začrtana na ravni DO, posebno pa še na ravni TOZD POS, od vodij posameznih področij dela do izvajalcev posameznih delovnih opravil, so dolžni pravočasno in natančno izvajati dogovorjene delovne naloge brez svojeglavih spremenj in „kvazimenadžerskih“ izpopolnjevanj. Vse kreativno utemeljena odstopanja se lahko uredijo samo prek strokovnega sveta TOZD, v enkratnih primerih pa v soglasju s strokovnimi službami DO in TOZD POS.
2. Ves tranzit materiala (odpadnih ali sekundarnih surovin), ki ga sedaj opravljajo posamezne PE, je potrebno ne glede na obseg in pomen združiti in izvajati na enem stroškovnem mestu. Področje za trženje je dolžno do 30.9.1984 pripraviti ustrezno organizacijo z določitvijo stroškovnega mesta in delavca, ki bo lahko strokovno izvajal naloge na tem področju.
3. Poslovanje z vsemi repromateriali se lahko izpelje samo v področju za trženje, ki mora do konca letošnjega poslovnega leta pripraviti vse potrebno za celovit prevzem te naloge, tako da bomo imeli v letu 1985 natančno določena manipulativna in stroškovna mesta ter natančno opredeljene delovne naloge na tem področju.
4. V drugem polletju letošnjega leta morajo vse PE v TOZD POS pričeti z zbiranjem tekstilnih odpadkov za predelavo v tozdu RET. V ta namen bodo strokovne službe TOZD RET izdelale primerna navodila. Predvidene količine tekstilnih odpadkov je potrebno ob rebalansu plana razporediti kot planske zadolžitve posameznih PE.

6. Še letos je potrebno na vseh PE dopolniti organiziranost z natančno opredelitvijo funkcijskih shem delovnih opravil, njihovo medsebojno povezanost pa opredeliti v tehnološko skladno celoto. Pri tem je potrebno izdelati natančne opise delokrogov in osebnih zadolžitv vseh delavcev v organizacijskih enotah, s posebnim poudarkom na nosilcih določenih nalog. To nalogo mora opraviti področje tehničnih opravil skupaj s strokovnimi službami v DSSS, do konca tega leta, za PE Ljubljana pa delno (proizvodni del) do 30.6.1984.
7. Področje tehničnih opravil mora do konca tega leta pripraviti vse ustrezne podlage za uvedbo delovnih normativov (norm ali akordov) za smiselno zaokrožene delovne operacije pri transportu, manipulacijah in predelavi koristnih odpadkov v sekundarne surovine. Podlage morajo vsebovati na osnovi studija časa posameznih delovnih operacij potrebne tehnične izračune, preverjene in potrjene skozi praktično izvajanje vsaj na dveh poslovnih enotah. Ob tem je potrebno pripraviti še praktični sistem obračunavanja delovnih rezultatov, tako da bo stimulativno vplival na izvajalce normiranih delovnih opravil. Omenjene podlage in sistem obračunavanja mora biti prilagojen za vse poslovne enote v tozdu.

JELKA REPUŠIČ, referentka za osebne dohodke na PE Maribor:

„Zapisnika zadnje seje delavskega sveta TOZD POS še nismo prejeli, toda ukrepe, ki so bili na tej seji sprejeti poznam iz zapisnika sestanka strokovnega sveta tozda. Če bo res vse tako zastavljeno, kot je sprejeto, bo v redu!“

ZAKLJUČKI

8. Naše poslovanje bremenijo izredno visoki (glede na razpoložljivo opremo): stroški za vzdrževanje transportnih sredstev in delovnih strojev, stroški za avtogume in stroški za gorivo. Poleg stroškov za v glavnem kurativno vzdrževanje moramo upoštevati še zastoje pri delu, kar pa direktno zmanjšuje produktivnost posameznih organizacijskih enot. Zato moramo strokovno pristopiti k omejevanju porabe, in sicer:

- a) na vseh PE je potrebno uvesti sistem preventivnega vzdrževanja, ki bo preko natančne evidence (matični list, vzdrževalni list, mazalni list), rednih pregledov, čiščenja in mazanja vitalnih delov, podsklopov in sklopov zagotovil natančen pregled nad delovno sposobnostjo posameznih strojev in naprav. Poleg tega je potrebno na osnovi strokovnih izkušenj in na osnovi navodil za obratovanje in vzdrževanje proizvajalcev strojne in ostale (elektro) opreme postaviti natančne operative načrte (plane) za izvajanje malih, srednjih in velikih popravil ter generalnih remontov, ne glede na zunanji izgled naprav. Za izvajanje tovrstnih nalog mora področje tehničnih opravil v okviru večjih PE (Ljubljana, Maribor, Celje, Kranj, Novo mesto) organizirati ustrezno materialno opremljene in strokovno usposobljene servisne ekipe, ki bodo poleg posegov na svojih enotah lahko skrbale še za druge in po potrebi združile moči za večje skupne naloge. Rok za zasnovo in izpeljavo preventivnega vzdrževanja je do konca tega leta, za organiziranje servisnih ekip pa do 30.6.1985. V tem času je potrebno proučiti tudi vse možnosti za ustanovitev samostojne obračunske enote za področje vzdrževanja.

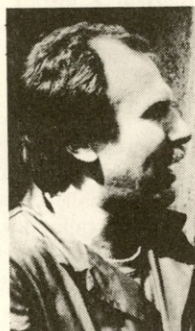
MIHA SRAKAR, komercialist poslovne enote v Ljubljani:

„Menim, da so ukrepi in program dela v zvezi z njimi dobri. Škoda je samo, ker jih nismo sprejeli že prej.“

- b) Področje tehničnih opravil naj skupaj s strokovno službo notranje kontrole pripravi do 30.6.1984 sistem kontrole v DO DINOS. Pri tem je potrebno predvsem predvideti posebno označevanje izdanih gum, pregled in prevzem izrabljenih gum iz uporabe, ugotavljanju vzrokov obrabe ali uničenja, ugotavljanja osebne odgovornosti za neprimerno ravnanje oziroma nepazljivo vožnjo itd. Tako pripravljeni sistem se mora uveljaviti na PE do 30.9.1984. Avtogume se bodo lahko od 15.5.1984 nabavljale samo preko centralnega skladišča rezervnih delov v PE Ljubljana. To velja za vse PE v TOZD POS in po dogovoru tudi v TO TOZD RET.

- c) Kontrolo porabe goriva za vsa vozila v DO DINOS je potrebno izvesti na osnovi tehničnih normativov za posamezne enote. V ta namen je potrebno v vseh poslovnih enotah vpeljati posebno evidenco (kartoteko) vozil, iz katere mora biti natančno razvidno, kolikšen je normativ porabe goriva za določeno število prevoženih kilometrov (npr. 100 km), koliko km je vozilo dnevno (tedensko) opravilo (po potnih nalogih), koliko je porabilo goriva in kakšna je bila stvarna poraba po km. Obliko in sistem tovrstne evidence z natančnimi zadolžitvami za vodenje in spremljanje naj izdelata področje za tehnična opravila v sodelovanju s službo notranje kontrole do 30.9.1984.

9. Iz poročil o izkoriščanju strojne in transportne opreme v TOZD POS je razvidno, da je ta izjemno slaba (le 50 %), po drugi strani pa se pojavljajo ozka grla v nekaterih PE ali celo izpadi v realizaciji in celo od-

RAJKO DOLNIČAR, voznik na skladišču v Ljubljani, Kurilniška ulica:

„Na zadnji seji delavskega sveta nisem bil, ker sem bil na vožnji, na oglasno desko pa še nisem pogledal, zato ne vem, kaj vse ti ukrepi urejajo. Imam veliko voženj in zato malo časa za kaj drugega.“

premljanje nepredelane materiala. Zato je potrebno, da takoj uvedemo sistem interventnega premeščanja vozil in strojne opreme glede na potrebe v posameznih PE, in to brez posebnega „ceremonijala“, ker so vsa sredstva last DO DINOS, ne pa posameznih organizacijskih enot. S tem bo zmanjšan tudi del nepotrebne medskladiščnega prometa. Koordinacijo nad potrebnimi premestitvami naj ima izključno področje tehničnih opravil, ki mora imeti stalen pregled nad tehnično brezhibnost premeščenega (posojenega) osnovnega sredstva. Za obračun stroškov pri premeščanju je potrebno izdelati poseben ključ. Primanjkljaj kapacitet posojenega stroja ali vozila je potrebno nadomestiti z več izmanskim delom.

10. V naših samoupravnih aktih je zapisano, da se lahko zaradi potreb tehnološkega procesa ali odprave začasnih ozkih grl začasno premešča delavce iz ene organizacijske enote v drugo; to velja tudi za skladišča; brez posebnih sklepov samoupravnih organov. V tem letu imamo velike planske obveznosti, ki jih bomo, brez smotrne razporeditve delovne sile, težko uresničili, zato morajo poslovodje dnevno ugotavljati smotrni razpored delavcev v svojih PE in to predvsem na tistih delih, ki so neposredno vezana na dnevno realizacijo. Poleg tega so dolžni organizirati več izmensko delo za odpravo ozkih grl v rednem ciklusu proizvodnje in na področju zajemanja koristnih odpadkov. Ravno tako morajo organizirati vsa predvidena dežurstva ob prostih sobotah in drugih dnevih, ki bi ustrezali našim strankam. 1.

(Nadaljevanje na str. 15)

NOVICE IN SPOROČILA

V Ljubljani je začela poslovati Poslovna skupnost za znanstveno in tehnično informiranje, ki pa je še v ustanavljanju. V kratkem bo izdala katalog baz podatkov, ki jih imajo IN-DOK CENTRI v Sloveniji in onih, ki so objavljeni v specializiranih knjižnicah. Katalog bo izdala v prepričanju, da je treba delavce v gospodarstvu stalno spodbujati k rabi znanstveno-tehničnih informacij.

Sklenjen je družbeni dogovor o enotnem informacijskem sistemu na področju notranjih zadev v Sloveniji. Zajemal bo podatke o varovanju ustavne ureditve, preprečevanju in odkrivanju kaznivih dejanj, vzdrževanju javnega reda in miru, varnosti prometa na cestah, varnosti pred požari, o vozniških in vozilih itd.

Izvršni odbor osnovne organizacije Zveze sindikatov DSSS je na 10. seji, dne 14.5.1984 obravnaval tudi priporočilo stanovanjske komisije DO Dinos, da bi delavci, ki vračajo stanovanjsko posojilo Dinosa v izredno majhnih zneskih, vrnilo to posojilo v krajšem roku, kot jim je bil odobren. Predčasno vračanje odobrenih posojil priporoča tako Zveza sindikatov kot Socialistična zveza delovnega ljudstva. Na ta način bi bilo v skladu skupne porabe Dinosa več sredstev za sedanje prošilce stanovanjskih kreditov, kar tudi opravičuje takšno akcijo. IO OOZS DSSS o priporočilu ni zavzel dokončnega stališča, pač pa predlog, da naj stanovanjska komisija takšno priporočilo pošlje v obravnavo konferenci sindikata DO Dinos.

Na letošnji 4. seji uredniškega odbora našega glasila, ki je bila dne 14.5.1984 je bila podana informacija, da se je na razpis za vodjo samoupravnega informiranja v DO Dinos, ki bo skrbel tudi za naše glasilo, prijavilo kar 19 kandidatov. Uredniški odbor je poleg običajnih zadev obravnaval in sprejel tudi poročilo glavnega urednika Staneta Pesjaka o vsebini lanskih številčk glasila in stroških zanje v primerjavi z letom 1982. To poročilo objavljamo posebej v tej številki.

Tik pred tiskom našega glasila smo izvedeli, da se načrtujejo seje delavskih svetov delovne organizacije in obeh tozdov. Bile naj bi 14. junija letos. Na njih naj bi razpravljali in sklepali o izdelavi planskih dokumentov za srednjeročno obdobje 1986 do 1990. Na sejah delavskih svetov TOZD POS in RET naj bi poleg tega obravnavali zapisnika Službe družbenega knjigovodstva o pregledu pravilnosti njunih zaključnih računov za leto 1983. Oba delavska sveta naj bi tudi sklepala o imenovanju inventurnih komisij. Tako zgodaj zato, ker inventurni popis opravljamo tudi med letom. Obenem bosta razpravljala tudi o spremembi pravilnika o inventuri.

O teh vprašanih pa je razpravljal in sklepal tudi delavski svet DSSS na 17. seji, dne 1. junija 1984.

Na seji delavskega sveta delovne organizacije, ki bo predvidoma 14. junija letos pa bo na dnevnem redu tudi podelitev zlatih značk naše delovne organizacije tistim, ki so lansko leto dopolnili v Dinosu 25 let dela.

ZADNJI NOVICI!

V Celju je bila 1. junija 1984 otvoritev novih prostorov naše poslovne enote na lokaciji Vzhodne Trnovlje. S tem je bila odprta I. faza izgradnje terminala za pripravo metalurškega vložka. Več o tem boste lahko prebrali v naslednji številki našega glasila.

V soboto, 30. junija 1984 bo srečanje pobratenih mest — Reke in Ljubljane, v Ljubljani. Dan pred tem srečanjem, v Dinosu pričakujemo obisk predstavnikov Metisa iz Reke, organizacije za zbiranje in pripravo sekundarnih surovin, s katero že vrsto let dobro poslovno sodelujemo in s katero imamo še posebej dobre prijateljske odnose. Skupno bomo opravili strokovne in družbenopolitične razgovore, in sicer v soboto, ko si bomo ogledali tudi skupni program srečanja, ki ga za pobrateno mesto pripravlja Ljubljana.

V TOZD POS so v veljavi nove cene za odkup odpadnih surovin na skladiščih. Na seznamu je 30 vrst odpadnih surovin. Glede na tržne razmere na območju poslovnih enot se lahko cene spreminjajo plus — minus 10 %. Tak je sklep 16. seje DS TOZD POS, ki je bila 31. maja 1984.

V TOZD RET pa so od 29.5.1984 v veljavi nove prodajne cene proizvodov iz sekundarnih tekstilnih surovin, ki jih izdelujeta oba tekstilna obrata. Sklep o tem je bil sprejet na 13. seji DS TOZD RET, dne 28.5.1984.

Delavska sveta obeh naših tozdov sta na svojih sejah, dne 28.31. maja 1984 sprejela sklepa naslednje vsebine:

„Regres za letni dopust v DO DINOS znaša za vse delavce, ki so upravičeni do regresa za letni dopust 5000,00 din bruto, kar je skladno s sprejetim planom za leto 1984.“

Enak sklep je sprejel tudi delavski svet DSSS. Nekaj naših osnovnih organizacij sindikata je predlagalo, da naj se za drugo leto določijo merila za delitev regresa.

Regionalna komisija v Ljubljani je pozitivno ocenila našo namero za nakup računalniške opreme v višini 53.800.000 din. Ta investicijska naložba je po mnenju omenjene komisije, brez katere se ne more začeti nobene investicije, družbeno ekonomsko upravičena. Delavski svet TOZD POS je na 16. seji, dne 31. maja 1984 sprejel mnenje komisije in odločil, da se lahko pristopi k nakupu omenjene računalniške opreme.

Glasilo DINOS izdaja DO DINOS Ljubljana, Titova 118, v 750 izvodih.

Glasilo ureja uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik Stanislav Pesjak. Tehnični urednik Stane Koman.

Oproščeno prometnega davka po pristojnem sklepu 421—1/72.

Razmnožil Edo Usenik — prepisovanje in razmnoževanje — Ljubljana, Kadilnikova 8

UKREPI IN PROGRAM DELA ZA DOPOLNITEV POSLOVNE IN DELOVNE ORGANIZIRANOSTI V TOZD POS (Sklep št. 356/IV – DS TOZD POS)

11. Nekatero poslovne enote (npr. Pivka, Kočevje) s svojimi rezultati ne opravičujejo statusa samostojne organizacijske enote, zato naj vodstvo TOZD do sprejema polletnega obračuna s strokovno analizo ugotovi primernost nadaljnega samostojnega delovanja teh enot in po potrebi predlaga ukrepe za njihovo začasno ali stalno ukinitve oziroma reorganiziranje v skladišča v okviru drugih PE.
12. Tudi na področju delovanja samoupravnih organov bi se dalo kakšen dinar prihraniti. V prihodnje pogostejše kot dosedaj uporabljamo sistem odločanja delegatov po telefonu ali po pošti. Seveda naj to velja samo za sprejemanje v izjemnih primerih in manj zahtevnih odločitvah na podlagi predhodno posredovanih gradiv s pripravljenimi predlogi sklepov. Vsa tovrstna gradiva morajo biti označena, da gre za odločanje „po telefonu“ oziroma „po pošti“, z natančno navedbo dneva in ure sklica. Gradivo morajo prejeti vsi delegati najmanj 3 dni pred sklicom, da bi o njem lahko razpravljali s svojimi sodelavci. Sklic oziroma sklepanje „po telefonu“ lahko organizira in izvede predsednik DS oziroma tajništvo samoupravnih organov s predsednikovim pristankom. Ob takšnem sklicu je potrebno napraviti zabeležko in jo dati v potrditev na prvi seji DS. Podobno načelo sklica „po telefonu“ lahko velja tudi za ostale organe upravljanja v TOZD POS, če se bodo delegati teh organov s tem načinom strinjali. Obseg gradiv za organe upravljanja (tudi za DS) se mora v bodoče občutno zmanjšati. V njih naj se zajame samo bistveni pomen predlaganega z jasnim predlogom sklepa, ki mora zajemati vsebino, rok in odgovorno osebo za izvedbo. Pri razmnoževanjih (fotokopiranju) vseh vrst gradiv se morata koristiti obe strani papirne pole ali lista. Odločanje o skupnih zadevah na ravni DO naj se v večji meri prenese v pristojnost DS DO. Gre predvsem

ZDENKA KOVAČ, administratorica na PE v Ljubljani:

„Zapisnik z ukrepi je na oglasni deski in kogar zanimajo, ima možnost, da jih prebere. Ukrepe bomo obravnavali tudi na zboru delavcev, ko ga bomo sličali; sklicali pa ga bomo, ko bomo imeli še kaj drugega za obravnavo. Ukrepi so dobri, samo kdaj se bodo začeli izvajati? Vsaka stvar terja svoj čas, čas priprav.“

nu“ oziroma „po pošti“, z natančno navedbo dneva in ure sklica. Gradivo morajo prejeti vsi delegati najmanj 3 dni pred sklicom, da bi o njem lahko razpravljali s svojimi sodelavci. Sklic oziroma sklepanje „po telefonu“ lahko organizira in izvede predsednik DS oziroma tajništvo samoupravnih organov s predsednikovim pristankom. Ob takšnem sklicu je potrebno napraviti zabeležko in jo dati v potrditev na prvi seji DS. Podobno načelo sklica „po telefonu“ lahko velja tudi za ostale organe upravljanja v TOZD POS, če se bodo delegati teh organov s tem načinom strinjali. Obseg gradiv za organe upravljanja (tudi za DS) se mora v bodoče občutno zmanjšati. V njih naj se zajame samo bistveni pomen predlaganega z jasnim predlogom sklepa, ki mora zajemati vsebino, rok in odgovorno osebo za izvedbo. Pri razmnoževanjih (fotokopiranju) vseh vrst gradiv se morata koristiti obe strani papirne pole ali lista. Odločanje o skupnih zadevah na ravni DO naj se v večji meri prenese v pristojnost DS DO. Gre predvsem

za tiste odločitve, ki naj bi bile enako sprejete v vseh samoupravnih sredinah DO DINOS. Seveda pa je v teh primerih potrebno organizirati predhodne razprave in dobiti pisna stališča od vseh organizacijskih enot.

V bodoče je potrebno omejevati tudi obseg dnevnih redov za seje DS in druge samoupravne organe. V ta namen je potrebno dosledneje upoštevati nekatera določila statuta in drugih samoupravnih aktov TOZD POS in DO ter izdajati ustrezna pooblastila za operativna odločanja izvajalcem planskih nalog, razen za odločanje o naložbah in o samoupravnih aktih. Kontrola nad izvajanjem nalog po takih pooblastilih pa naj se opravlja z natančnim poročanjem na sejah delavskega sveta.

13. V letošnjem letu moramo do konca izpeljati in praktično preveriti začrtani sistem SLO in DSZ v vseh organizacijskih enotah naše TOZD, dopolniti sistem za fizično varovanje družbene imovine, strokovno dodelati evidence in ukrepe na področju varstva pri delu ter požarne varnosti itd. To so naloge strokovne in vodstvene narave, ki so že v teku.

ZAKLJUČEK

Ukrepi in program dela so zastavljeni celovito, ker je uspešno delovanje ene organizacijske enote neposredno povezano z delovanjem celotnega sistema organizacije in delitve dela v takšni TOZD, kot je naša. Vsako lokalno reševanje skupnih nalog je lahko le enkratno oziroma začasno, dokler integralni sistem organizacije dela v celotnem tozdu ni dovolj praktično dorečen; vsi nosilci izvajalskih, poslovnih, vodstvenih in samoupravnih funkcij pa smo po zadolžitvah naših DPO, predvsem problemske konference ZK in konference sindikata TOZD POS, dolžni dosledno načrtovati in izvajati princip enotne organiziranosti in enotne poslovne politike.

ŽREBANJE

NAGRADNE KRIŽANKE ŠT. 132

Pravilne rešitve nagradne križanke št. 132, ki je bila objavljena v aprilski številki našega glasila, smo žrebali dne 14. maja 1984. V komisiji so bili: Cveta Meden, Sonja Rahne in Stane Koman. Za križanko št. 132 je prišlo 15 rešitev. Izmed njih je komisija izžrebala 8 pravih. Nagrajenci, ki bodo dobili po 100,00 din, so naslednji:

SLAVKA NAHTIGAL iz Kranja
MARJETA MAVRIČ iz DSSS
TATJANA ŠUM iz DSSS
JOŽE HORVAT, upokojenec iz Pečarovcev
CIRIL DOBRAVEC, upokojenec iz Ljubljane
VERA HIENG iz DSSS
GREGA ROZINA iz Višnje gore
JOŽICA GRAJZAR iz Kranja

Čestitamo!

36. KONGRES BIR V BENETKAH

Od 21. do 24. maja 1984 je bil v Benetkah 36. kongres BIR (Mednarodni biro za zbiranje koristnih odpadkov). Kongresa sta se udeležila direktor DO Vladimir Kralj in vodja komercialne Dušan Burger. Na tem kongresu se je zbralo preko 900 udeležencev iz vsega sveta oziroma vsi, ki v svetu sekundarnih surovin nekaj pomenijo.

V štirih dneh kongresa smo imeli seje po posameznih odsekih — za jekleni vložek, barvne kovine, legirani jekleni odpadki, papir, plastika in glavno sejo. Podana so bila letna poročila važnejših nacionalnih komitejev po posameznih odsekih. Poleg tega so za vsako sejo odseka vabili eminentnega svetovnega strokovnjaka, ki je govoril predvsem o pomenu določenih vrst sekundarnih

surovin in o pripravi le-teh. Poleg strokovnega dela je imel kongres tudi komercialni del, saj smo se srečali z našimi partnerji — LEILA — Zürich z gospodom Pietrom Magnaghijem in še z nekaterimi drugimi potencialnimi kupci.

Veliko je bilo tudi zanimanje za tehnični del kongresa — organiziran je bil tudi manjši sejenn opreme za predelavo sekundarnih surovin.

Kongres je bil zanimiv in koristen, saj je pokazal kaj je novega v svetu sekundarnih surovin, kaj se v razvitih državah z njimi dela in predvsem so vsi poudarjali njihov pomen pri varčevanju z energijo. Ob tem pa smo navezali tudi nekaj novih poslovnih zvez, katere nam bodo v prihodnosti še lahko koristile.

Dušan Burger

DOGOVARJANJE Z AVSTRIJSKO FIRMO ARNOLD

Meseca marca letos je v Avstriji, pri firmi Arnold, potekal dvodnevni razgovor med predstavnikom naše delovne organizacije, Vladimirjem Kraljem in predstavnikoma avstrijske firme Arnold o izdelavi strojev, ki jih bomo potrebovali na našem novem predelovalnem centru na Črnučah pri Ljubljani.

Osnovna misel razgovora je bila, ali obstaja možnost kooperacije med Dinom in Arnoldom pri izdelavi potrebnih strojev in opreme. Ugotovljeno je bilo, da takšna možnost obstaja, in sicer za izdelavo škarij za

železo, briketirke za ostružke in mlina za ostružke, pri katerem bi se kooperacija razširila tudi na švedsko firmo Arboga.

Dobili smo ponudbo s celotno tehnično dokumentacijo, ko jo bomo rabili, če se bomo z Industrijskim birojem v Ljubljani odločili za skupno delo. Industrijski biro bi izdelal tehnično dokumentacijo za izvajalca tistih del oziroma delov strojev in opreme, ki bi jih izdelali doma.

Pri vsej zadevi je izredno pomembno to, da je Gospodarska zbornica Avstrije, na ravni protokola vlad SFRJ

in Avstrije, pripravljena nuditi jugoslovanskim in avstrijskemu izvajalcu del komercialne kredite, če bo do odločitve o takšni kooperaciji

prišlo do zaključka prvega trimesečja leta 1985.

Povzetek poročila o službenem potovanju

SVETOVNA RAZSTAVA V STOCKHOLMU IN MEDNARODNA RAZSTAVA V UTREHTU

SPCI STOCKHOLM je kratka za svetovno razstavo o novostih v tehnologiji proizvodnje papirja in kartona na Norveškem. Na razstavi SPCI 84, v tehnologiji prave pulpe papirja ali kartona ni bilo videti revolucionarnih sprememb, pač pa je bilo razstavljenih več deset izpopolnitev usmerjenih predvsem v zmanjšanje porabe energije.

V recikliranju odpadnega papirja sta izstopali v glavnem dve predstavitvi. V eni — celotna predstavitev priprave vložka sekundarnega papirja za 80 do 100.000 ton na leto. Predstavljena tehnologija je obsegala sortiranje, trganje, rezanje, baliranje, transport v vohu in izhodu ter notranji transport. V drugi — poenostavljen način zajemanja odpadnega papirja v manjših stalnih virih.

AF VALTECH 84 pa pomeni mednarodno razstavo v Utrehtu, na Norveškem, za recikliranje in predelavo odpadkov.

Jeklenim odpadkom, odpadkom barvnih kovin in pripravi vložka v teh dveh področjih ni bil dan poseben poudarek; tako lahko sklepamo, da tu ni novosti. Zanimive pa so bile take rešitve, kot je polipni grabilec

z vgrajenim magnetom, hidravlične škarje za montažo na roko hidravličnega dvigala, luščilec kablov, odvijalec kabelske zaščite, prenosne hidravlične škarje za sekanje kablov itd.

Prikazano je bil otudi zajemanje odpadnega papirja v mestih z več namenskimi zbiralniki ter zajemanje in drobljenje steklene embalaže v manjših virih.

Predstavitev reciklaže gradbenih odpadkov je pokazala, da se to področje v državah zahodne Evrope najhitreje razvija in da postaja zanimivo oziroma pomembno.

Prikazana je bila uporaba odpadkov pri predelavi hlobovine in lesa sploh ter nevtralizacija raznih kemičnih odpadkov oziroma reciklaža takih odpadkov.

Gledano s stališča Dinosa, obe razstavi potrjujeta razvojne programe in usmeritve naše delovne organizacije na področju reciklaže papirja in regeneracije kemičnih odpadkov.

Ogled obeh razstav je za obiskovalce pomenil koristno strokovno izobraževanje. Z naše strani sta si razstavi ogledala Vladimir Kralj in Rafael Kravcar.

Povzetek poročila o službenem potovanju

Pogled na naš razstavni prostor na mednarodnem sejmu „Tehnika za okolje 84“ v Ljubljani

OBISK STEKLARNE VETRERIE ITALINE V LONIGU PRI VICENZI

Na povabilo našega kupca črepinj in steklarne sva s tovarišem Kraljem, 10. maja letos, odpotovala v Italijo v Lonigo pri Vicenci. Steklarna Vetrerie Italiane Spax je ena največjih in najmodernejših v Evropi. Dnevno proizvedejo milijon steklenic za vina in mineralne vode. Proizvodnja poteka nepretrgoma 24 ur dnevno in je popolnoma avtomatizirana oziroma robotizirana. Repromaterialov in proizvodov se človeška roka sploh ne dotakne. Vso proizvodnjo od priprave vložka do embalaranja

vodi računalnik. Osnovo predstavlja druga največja peč za steklo v Evropi (350 ton) in tri linije s po dvema avtomati za izdelavo steklenic.

Namen obiska je bil predvsem navezava osebnih stikov z odgovornimi za nabavo črepinj. Sedaj kupuje ta steklarna črepinje izključno prek našega kupca – trgovca. Obstajajo pa realne možnosti za neposredno sodelovanje s to tovarno, ki ji letno prodamo 7.000 ton črepinj. Pri tem pa je treba povedati, da gre za velikega in eminentnega kupca, ki

ima z našimi črepinjami že dolgoletne izkušnje in material pozna. Do danes tudi še nismo imeli večjih problemov in reklamacij blaga. S kvaliteto našega materiala so zadovoljni, vendar so poudarili, da bi bilo dobro to še poboljšati, in to pred-

vsem z boljšo organizacijo dela in s kontrolo ob nalaaganju vagonov.

Čistejše črepinje pomenijo znatno boljšo čistočo vložka in seveda manjši kalo pri proizvodnji steklenic.

Dušan Burger

V SPOMIN

Meseca marca 1984 je umrl naš delavec, upokojenec, Martin TESOVNIK, prvi predsednik upravnega odbora podjetja ODPAD, ko smo leta 1950 v naše delovne organizacije uvedli samoupravo oziroma delavske svete. Tedaj je bil Tesovnik poslovodja glavne odkupne postaje Ljubljana, na kateri je sprejel delo že leta 1945; to delo je opravljal do upokojitve leta 1958.

Tesovnik se je rodil leta 1901 v Novi Štifti. Izučil se je za trgovca in nekaj časa vodil samostojno obrt s prodajo lesa; kasneje, ko je prišel v Ljubljano, pa tudi s prodajo živil.

Pri nas so njegove izkušnje trgovanja prišle še bolj do izraza, zlasti pa njegove osebne kvalitete: skromnost, pridnost, poštenost, s katerimi je ustvarjal odlične medsebojne odnose z delavci. Te kvalitete so mu dajale veliko avtoriteto tudi v samoupravnih organih in sindikatu, kamor so ga delavci velikokrat izvolili.

Tesovnik je bil napreden človek, zato je z vso družino sodeloval v narodnoosvobodilnem gibanju slovenskega naroda. Nemški okupator ga je celo obsodil na smrt, vendar so ga 4. maja 1945 osvobodili partizani Koroškega odreda, skupaj z drugimi begunjskimi zaporniki.

Spomin na našega Martina bo v Dinosu vedno blestel.

Njegovi ženi, sinu in sorodnikom naše iskreno sožalje!

*

Dne 15. maja 1984 je nepričakovano umrl Alojz FIŠTRIČ, rojen 9.4.1930, v Pregradi pri Deseniču. Ker v domačem kraju ni imel dela, se je zaposlil v naši delovni organizaciji na poslovalnici Trbovlje, in sicer 20.7.1953. Tu je opravljal različna dela, nazadnje pa je bil strojnik. Bil je med tistimi, ki so takorekoč rasli s podjetjem. V svojem privatnem življenju je imel težave; te pa vedni ni reševal najbolje, toda pri delu je bil dober tovariš, in to je bilo tudi tisto, zaradi česar je bil med sodelavci priljubljen. Za svoje delo v naši DO, kjer je bil 30 let, je prejel tudi zlato značko.

Vsi njegovi sodelavci iz Trbovelj so se udeležili pogreba in mu izkazali zadnje slovo v njegovem domačem kraju.

Tako so se mu tudi zahvalili za njegovo delo pri nas.

STANOVANJSKI KREDITI SO RAZDELJENI

Kot vsako leto je tudi letos stanovanjska komisija razdeljevala delavcem posojila. Zadnje odločanje o upravičencih in višini posojil je bilo 9.5.1984, ko je komisija sprejela prioritarno listo, v kateri pa ni le določila števila točk oziroma upravičence do posojila po prednostnem vrstnem redu, ampak je tudi odobrila višino posojil za vsakega. Tako je postopek na I. stopnji končan.

V času pisanja tega članka strokovne službe še niso od delavcev prejeli morebitnih ugovorov na delavski svet. Vprejšnjem letu je bila na področju posredovanja dokumentacije k prošnjam za stanovanjska posojila precejšnja neresnost, kajti nekatere prošilce je bilo treba kar nekajkrat opozarjati, preden so predložili zahtevana dokazila po pravilniku ter zahtevi banke. V tem letu pa lahko ugotovimo bistveno večjo resnost prošilcev in zato se je tudi postopek na I. stopnji relativno zelo hitro končal. Tudi člani stanovanjske komisije so si razdelili delo pri ogledih stanovanjskih razmer prošilcev, tako da je bilo tudi ugotavljanje dejanskega stanja hitro.

Letos je komisija razdeljevala denarna sredstva iz dveh virov, in sicer iz združenih sredstev Dinosa ter banke in iz lastnih sredstev sklada, ki so bila razporejena po zaključnem računu za leto 1983.

Med pravili banke in našim pravilnikom je nekaj razlike predvsem pri pogojih za dodeljevanje kredita in odplačila anuitet. Stanovanjska komisija se je odločila, da mora obravnavati vse delavce – prošilce enako, to je pod strožjimi bančnimi pogoji.

Komisija je sprejela tudi nekaj zanimivih sklepov, ki do sedaj v Dinosu niso bili

v navadi. Tako je predlagala in pozvala delavce, ki iz naslova v preteklosti pridobljenih stanovanjskih kreditov plačujejo izredno nizke anuitete, da sedaj celotno glavnico vrnejo, saj predstavlja v današnjih pogojih smešno nizek znesek. Drug zanimiv sklep je bil, da prošilci, ki so prejeli stanovanjski kredit oziroma posojilo za dograditev stanovanjske hiše, vrnejo družbi družbeno stanovanje najkasneje v roku 5 let od začetka koriščenja kredita. Menimo, da je takšna odločitev pravilna, saj nam je znano, koliko mlajših družin in tistih, ki bodo šele ustvarili družino, čaka ali bo čakalo na družbeno pomoč pri reševanju stanovanjskih problemov.

Do 30.6. bo komisija sprejemala dodatne vloge za reševanje stanovanjskih vprašanj sodelavcev. Razpisni pogoji ostanejo nespremenjeni, razen seveda višine zneska, ki se je sprostil za te namene ter je bistveno nižji.

Zanimivo je še povedati, da je stanovanjska komisija razdelila posojila od skupno 49 prošilcev kar 46-im.

V tem letu in tudi v bodoče je politika reševanja stanovanjskih razmer Dinosa usmerjena na posojila za nakup etažnih stanovanj, torej ne družbenih, za graditev ali dograditev ter adaptacije stanovanjskih hiš, toplotne izolacije ipd. Zaenkrat ni predvideno, da bi Dinos kupal družbena stanovanja ter dodeljeval delavcem imetništvo stanovanjske pravice, kajti menimo, da je gledano s te strani Dinosa in družbe kot celote bistveno ekonomičnejše odobriti delavcu kredit v okviru razpoložljivih sredstev in pravil, k temu znesku pa delavec sam doda še lastna sredstva iz svojih virov. Ta sredstva pa so bistveno večja od obvezne

udeležbe, ki jo da delavec, če bi se vselil v družbeno stanovanje. Prav tako je jasno, da si želi vsak delavec dokončno rešiti stanovanjsko vprašanje in potem lahko kupi bistveno večje stanovanje, kot bi mu sicer družbeno stanovanje pripadalo po normativih. Za razliko med družbenimi normativi in večjo površino stanovanja mora delavec, ki bo postal etažni lastnik, sam prispevati v celoti lastna sredstva.

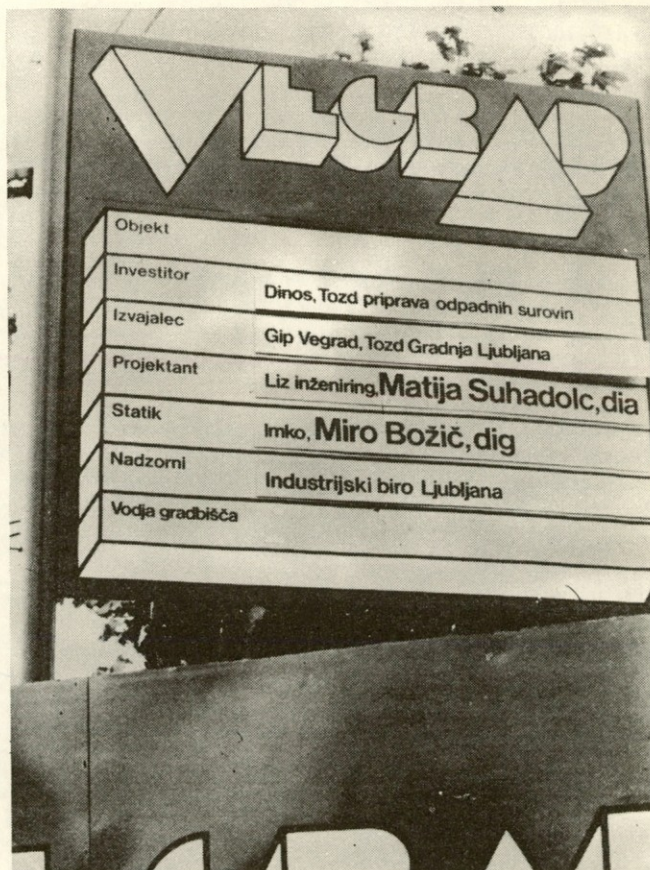
V programu imamo v Dinosu še ureditev družbenih stanovanj na Češki ulici v Mariboru in Topniški v Ljubljani, kjer naj bi prispevali določen del sredstev k sredstvom, ki jih mora za te namene izločiti ustrezna samoupravna stanovanjska skupnost.

Želeti si je tudi v prihodnjih letih reševanje stanovanjskih zadev na takšen način kot letos.

Silvester Učakar

NEKI POMORŠČAK, KI GA JE VRGLO NA PUST OTOK, SE JE VES ČAS BAL, DA GA BODO POŽRLE ZVERI ALI LJUDOŽERCI. KO JE KONČNO ZAGLEDAL VISLIČE IN NA NJIH PRAVKAR OBEŠENEGA ČLOVEKA, JE VZKLIKNIL: „HVALA BOGU, V DEŽELI CIVILIZIRANIH LJUDI SEM!“

Pananti

VEGRAD	
Objekt	
Investitor	Dinos, Tozd priprava odpadnih surovin
Izvajalec	Gip Vegrad, Tozd Gradnja Ljubljana
Projektant	Liz inženiring, Matija Suhadolc, dia
Statik	Imko, Miro Božič, dig
Nadzorni	Industrijski biro Ljubljana
Vodja gradbišča	

Razpoznavna tabla ob gradbišču našega novega predelovalnega centra v Črnučah

PRIJAVE ZA LETNI ODDIH IN NOVE VIŠJE CENE

Vsako leto je večje zanimanje za koriščenje naših počitniških objektov, ker v današnjih časih predstavljajo še najcenejše preživljanje letnega oddiha.

Rok prijave za leto 1984 je bil 31. marec; prijavnice so prihajale še po tem roku, komisija pa je imela sejo že 3. aprila 1984 in tako zamudnikom prijavnice niso bile ugodno rešene.

Za vse počitniške objekte veljajo naslednja obdobja:

— predsezona	od 1.5. do 15.6.1984,
— sezona	od 16.6. do 1.9.1984,
— posezona	od 2.9. do 30.9.1984.

Za Savudrijo smo prejeli 99 prijavníc, in sicer:

- za predsezono 6,
- za sezono 81,
- za posezono 12.

Za letovanje v Savudriji je vsako leto največ interesentov, tako da smo morali nekatere prosilce „prebukirati“ v Vrsar ali Cres. Največji interes je bil za termin od 21.7. do 31.7., saj smo prejeli kar 19 prijavníc, možnost letovanja pa ima le 9 koristnikov.

Pri razdelitvi smo upoštevali šoloobvezne otroke delavcev in koriščenje objektov v lanskem letu. O razdelitvi za leto 1984 so delavci že obveščeni in dosedaj ni bilo pritožb, razen treh iz poslovalnic zaradi termina. Skušali jim bomo ugoditi.

Za Cres smo prejeli 15 prijavníc, in sicer samo za sezono, v predsezoni pa so še vsi termini prazni. Tu smo 3 delavcem morali prestaviti termin, ker je bilo preveč želja za čas od 18.7. do 1.8.1984.

Za Vrsar smo prejeli 18 prijavníc. Tu smo nekaj praznih terminov izpopolnili s prestavitvijo iz Savudrije. Nekaj je še praznih mest, vendar upamo, da se bodo še napolnila.

V Moravcih je zasedenost v sezoni polna, tako da je tu možnost za letovanje samo še v predsezoni in posezoni.

Možnosti letovanja so še v Kranjski gori in v bungalovih na Rogli.

Delavskemu svetu DO smo predlagali povišanje prispevkov za vse počitniške objekte. Ker ni bil sklican zaradi ene točke, so dne 25.4. vsi DS — TOZD POS, RET in DSSS na svojih sejah potrdili nove, višje cene za vse počitniške objekte, in sicer:

SAVUDRIJA

Stanovanje	din — dnevno
A1	300,00
A 2	350,00
B 2	330,00
C 1, E 1, E 2	300,00
C 2, D 1, D 2	300,00

Junij 1984

VRSAR IN CRES

V prikolicah so takšne dnevne cene:

— Avtocamp Funtana — Vrsar, velika prikolica	280,00 din
mala prikolica	250,00 din
— Avtocamp Punta Križa, Cres, večja prikolica	200,00 din
mala prikolica	170,00 din

MORAVCI

— Termalno zdravilišče	
— Moravci — velika prikolica	300,00 din

Turistično takso plača vsak koristnik sam po osebi na dan:

— sezona	30,00 din
— izven sezone	25,00 din

Tuji obiskovalci poleg dnevne najemnine doplačajo:

— v zidanih objektih za vsako ležišče	100,00 din
— osamosvojeni otroci	50,00 din
— v prikolicah	60,00 din
— osamosvojeni otroci	40,00 din

ROGLA

Za Roglo so cene z vračunanim 20 % popustom naslednje:

1.7. do 31.8.	3 do 4 osebe	1.440,00 dnevno
21.5. do 30.6.	3 do 4 osebe	1.248,00 dnevno
1.9. do 30.9.	3 do 4 osebe	1.248,00 dnevno

V te cene je vračunana električna energija.

KRANJSKA GORA

V Kranjski gori ostanejo cene nespremenjene, in sicer 300,00 din na dan, plus doplačilo za električno energijo ter taksa.

PREDSEZONA IN POSEZONA

Cene za predsezono in posezono so za vse kapacitete, razen za kranjsko goro obračunavajo po polovični ceni.

KDO NI TUJA OSEBA:

- neosamosvojeni otroci delavcev, zaposlenih v DO DINOS,
- starši delavca, zaposlenega v DO DINOS,
- zakonski tovariš.

V tem letu uvajamo tudi drugačen način plačila prispevkov za koriščenje počitniškega objekta.

Na podlagi vrnjene dispozicije bomo delavkam, ki delajo na obračunu osebnega dohodka izstavili račun, katerega znesek bodo koristniku dopusta, našemu delavcu, v enem obroku odtegnili od osebnega dohodka.

Sonja Rahne

POROČILO

O DELU UREDNIŠKEGA ODBORA, O VSEBINI IN STROŠKIH NAŠEGA GLASILA V LETU 1983

Uredniški odbor je skušal pri vsebinskem oblikovanju internega glasila kar najbolj izpolniti program Odbora za obveščanje pri Konferenci sindikata DO in vsebinsko pokriti vsa področja poslovanja, samoupravnih in drugih medsebojnih delovnih odnosov in dogajanja iz neposrednega življenjskega okolja naših delavcem. Mislimo, da smo v dobršni meri izpolnili naloge, določene s Pravilnikom o urejanju izdajateljskih razmerij in o družbenem sistemu informiranja. Zahteve zakona, da mora biti izvajanje družbenega sistema informiranja v OZD tako, da zagotavlja delavcem pravočasno informacijsko osnovo za kar najbolj popolno in kvalificirano odločanje in nadzor, pa z glasilom nismo mogli v večji meri izpolniti; za zadostitev teh zahtev oziroma potreb so bili v DO uporabljeni drugi načini informiranja. Največje težave pri delu uredniškega odbora v preteklem letu je povzročalo

Objavljenih prispevkov v glasilu:	12 števil v letu		Indeks	Na 1 številko odpade prispevkov		Indeks
	1982	1983		1982	1983	
Število pisanih prispevkov	220	236	1,07	18,3	19,6	1,05
Število objavljenih slik	267	256	0,95	22,2	21,3	0,95
Skupno število strani	224	220	0,98	18,6	18,3	0,96

majhno število dopisnikov, ki je pogojevalo manjšo pestrost prispevkov in slabšo vsebinsko popolnost. Ker je glasilo izhajalo enkrat na mesec, tudi ni moglo zagotoviti večje stopnje informiranosti „za odločanje“, ampak je v večji meri obveščalo o samoupravnem odločanju in seznanjalo člane kolektiva s celotnim dogajanjem v delovni organizaciji in o življenjskem okolju delavcev. Glasilo je izhajalo v 750 izvodih. Izdali smo 12 šte-

vil; od tega je bila ena dvojna. Prejemajo ga vsi delavci in upokoenci Dinosa, pošiljamo pa ga tudi nekaterim drugim organizacijam.

Pomembno je pošiljanje glasila INDOK centru, ki deluje pri Mestni konferenci SZDL Ljubljana, Le-ta namerava v letu 1984 obja-

VSEBINA GLASILA V LETU 1983

— o proizvodnji in gospodarstvu	56
— o pridobivanju in razporejanju dohodka	9
— o samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju	4
— o SLO in DS	5
— o delu delavskih svetov in izvršilnih organov	18
— o obveščanju in informiranosti	11
— o delu družbenopolitičnih organizacij	7
— izobraževalni prispevki	9
— poslovni intervjuji in reportaže	6
— o športu in rekreaciji naših delavcev	22
— o medsebojnih odnosih	35
— o pisanju drugih sredstev javnega obveščanja in prispevkov drugih avtorjev	9
— o našem življenjskem okolju	7
— razni kratki prispevki	38
SKUPAJ PRISPEVKOV:	236

Iz knjižice Star papir, železo, steklo...

vljati v svojem periodičnem informativnem glasilu „Obvestila“ tudi kratke izvlečke o poslovnih dogodkih v posameznih OZD, zlasti o glavnih temeljnih nosilcih celokupnega družbenega razvoja in boja za uresničevanje gospodarske stabilizacije. „Obvestila“ so dostopna vsem samoupravnim

gospodarskim in političnim strukturam mesta Ljubljane.

Skupno je 12 številčk imelo 220 strani ali 18,33 strani na 1 številčko. Objavljeno je bilo 236 prispevkov, 256 slik ter 6 grafikonov oziroma shem. Prvih 5 številčk je izšlo v barvnem tisku, pri naslednjih številkah pa je

barvno tiskana le prva in zadnja stran, notranjost pa izdelana v črno-beli tehniki. Razlog te spremembe je bil predvsem, v boljši čitljivosti. Glasilo je oblikoval zunanji sodelavec Stane Koman; iz delavo fotolitov in tisk glasila je opravljal Edo Usenik, križanke pa je pripravljala Ljubo Bradeško.

ČLOVEK JE PAMETEN, DOKLER TEŽI K TEMU, DA BI POVEČAL SVOJE ZNANJE, POSTANE PA BEDAK, KO MISLI, DA VSE VE.

Hisidim

MODRECA SO VPRAŠALI, KOGA IMA NAJRAJE. ODGOVORIL JE: „RAD IMAM ČLOVEKA, KI MI JE IZKAZAL DOBROTO, ŠE RAJE PA TISTEGA, KATEREMU SEM JAZ IZKAZAL DOBROTO.“

Hamaor

KDOR VEDNO GOVORI RESNICO, SI LAHKO PRIVOŠČI SLAB SPOMIN.

Heuss

NEKATERE KARIERE TEMELJIJO NA ČVRSTIH NOGAH, NEKATERE NA LEPIH.

Petiška

NEUMNOSTI, KI JIH DELAMO, JE MOGOČE VČASIH POPRAVITI; TISTE, KI JIH IZGOVORIMO, SO NEPOPRAVLJIVE.

Berthet

PREDSTAVLJAJTE SI, KAKŠNA TIŠINA BI BILA, ČE BI LJUDJE GOVORILI SAMO TO, KAR VEDO!

Čapek

SO LJUDJE, KI SO BOLJ PASJE VDANI KOT PSI IN KI NITI NE TULIJO, ČE SO TEPENI.

Börne

BODI VEDNO NEZAUPLJIV DO PODREJENEGA, KI NIKOLI NE NAJDE NAPAKE NA SVOJEM PREDSTOJNIKU.

Collins

V POLITIKI MORA RESNICA ČAKATI, DOKLER KOMU NE POSTANE POTREBNA.

Björnson

SMRČANJE JE TUDI ENA OD OBLIK NOTRANJEGA MONOLOGA.

Heckmann

PREGLED STROŠKOV GLASILA IN PRIMERJAVA Z LETOM 1982

Delitev stroškov na honorarje in ostalo je naslednja:

	leto 1982		leto 1983
Tehnični urednik Stane Koman:			
– prispevki in oblikovanje, fotografije	181.863,45		234.576,95
– potni stroški	14.766,80		6.221,10
Ljubo Bradeško – sestavljanje križank	18.567,25		26.885,40
Nagrade za križanke – naši delavci in upokojenci	3.000,00		11.100,00
Tiskar Edo Usenik:			
– izdelava glasila, tiskanje	499.440,00		572.810,00
Poraba papirja	58.604,12		43.400,00
Razpošiljanje glasila (poraba kuvert, znamk)	ni podatka		22.395,00
Avtorski honorarji DSSS	63.532,85		70.702,25
Avtorski honorarji delavcev TOZD POS	20.050,90		25.661,15
Avtorski honorarji delavcev TOZD RET	2.096,70		9.610,15
SKUPAJ:	861.922,07		1.023.361,00
		%	
– honorarji tujim in našim delavcem	303.877,95	35,3	384.756,00 37,6
– ostalo (papir, razpošiljanje, izdelava, fotoliti)	558.044,12	64,7	638.605,00 62,4
SKUPAJ:	861.922,07	100,0	1.023.361,00 100,0

Cena 1 izvoda v letu 1982 = 95,76

Cena 1 izvoda v letu 1983 = 113,70

Indeks rasti stroškov 1983/stroški = 118

Uredniški odbora glasila

LJUBLJANA LETNI NAČRT DELA ZK TOZD POS

Osnovna organizacija ZK TOZD POS v Ljubljani je imela prvo sejo po programsko-volilni konferenci dne 21. marca 1984. Vodil jo je sekretar Djuro Vojin. Na seji so obravnavali gradivo o delu, načrtih in kadrih občinske konference ZK Ljubljana-Bežigrad, sklepe lastne programsko-volilne konference, aktualna vprašanja uveljavljanja in razvoja političnega sistema socialističnega upravljanja in lastni načrt dela za leto 1984 na podlagi programske usmeritve, ki so jo sprejeli na programsko-volilni konferenci. Za vsako točko delovnega načrta so določili člana, ki je odgovoren za izvršitev naloge. Pomembne konkretne naloge so:

- stabilizacijska prizadevanja,
- izvajanje plana DO DINOS oziroma TOZD POS,
- spodbujanje zbiranja koristnih odpadkov,
- ocena dela sindikalnih organizacij,
- ocena delovanja dinosovih delegacij,
- ocena delovanja članov ZK,
- ocena pravočasnega informiranja delavcev,
- sprejemanje novih članov v ZK,
- organiziranje tematske konference članov ZK
- ocena izvrševanja sklepov problemske konference.

Na seji so v Zvezo komunistov Slovenije sprejeli Stanislava Pesjaka, direktorja TOZD RET.

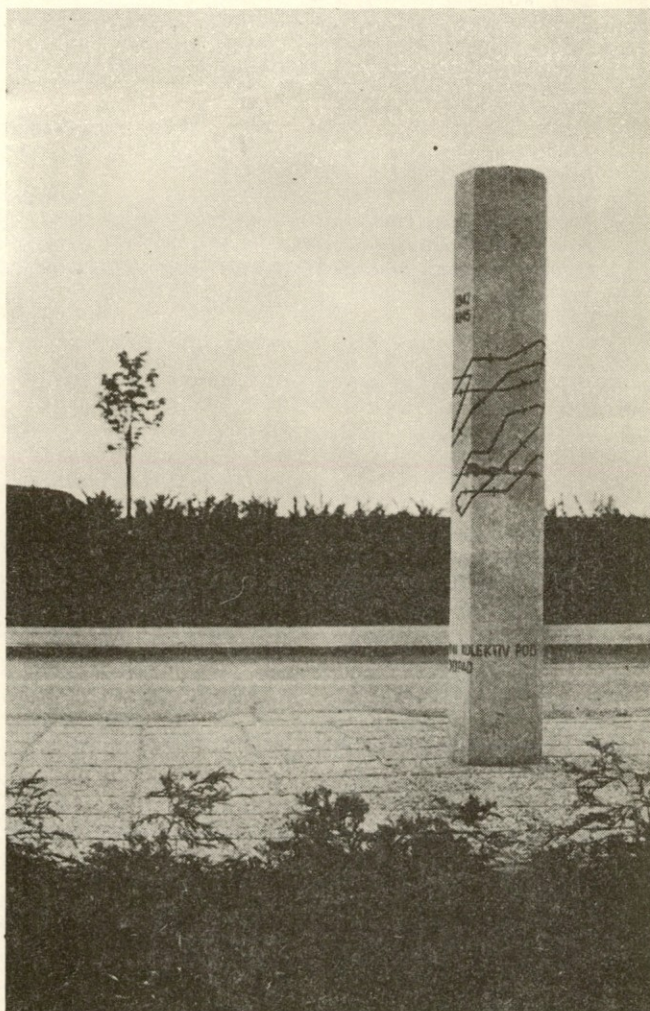
Spomini na naše letošnje smučarsko tekmovanje

DRAGOCENI ODPADKI

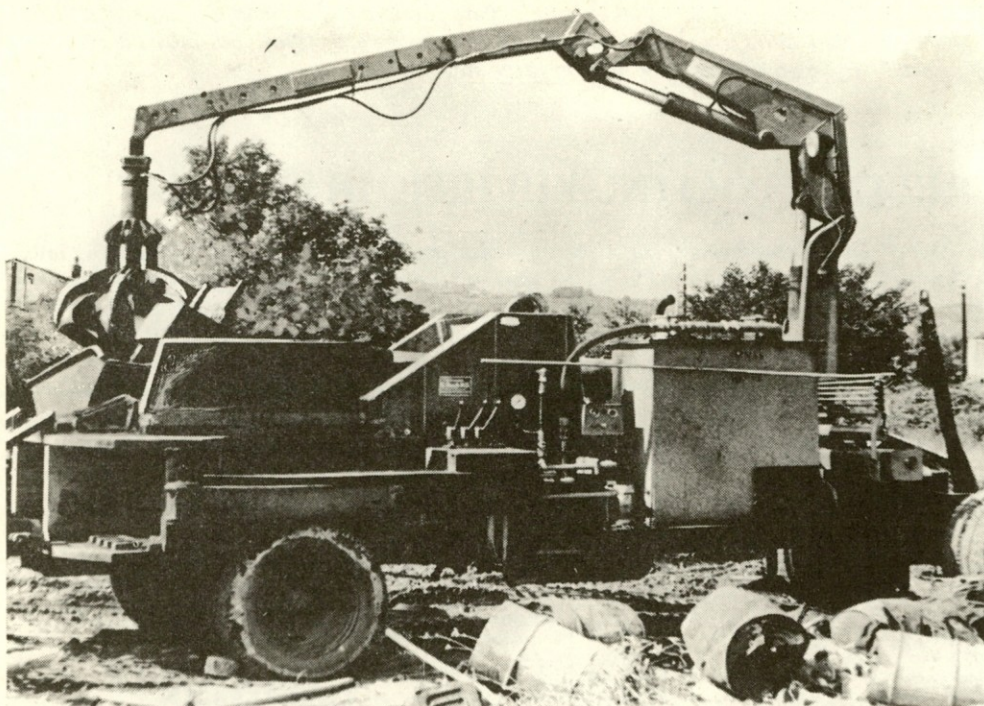
V ZDA izdelajo več kot tretjino vsega aluminija iz odpadkov. Na Japonskem več kot polovico, v ZR Nemčiji pa dober odstotek več kot v ZDA. V skupni porabi je bil delež aluminija, ki ga pridobijo s predelavo odpadkov, v ZDA lani 36 odstotkov, na Japonskem 50 odstotkov, v ZR Nemčiji pa 30 odstotkov. Dejansko pa so ti odstotki precej višji, saj bi morali upoštevati tudi vse tiste industrijske odpadke aluminija, ki jih takoj predelajo v tovarnah aluminijevih polizdelkov, v livarnah in v obratih kovinske predelovalne industrije; iz teh so po izračunih strokovnjakov v ZR Nemčiji lani pridobili 400.000 ton aluminija, skoraj 30 odstotkov vsega, kolikor ga porabijo v industriji. Ker za predelavo industrijskih in ostalih odpadkov aluminija (konzervne škatle, različne folije, ohišja odvrženih izdelkov, odpadna pločevina in profili in pod.) porabijo le 5 odstotkov energije, ki je sicer potrebna za pridobivanje aluminija iz glinice, so lani v ZR Nemčiji prihranili več kot 5 milijard kWh električne energije.

Strokovnjaki opozarjajo porabnike, da so razen konzervnih škatel in delov različnih odsluženih izdelkov pomemben vir za ponovno predelavo v aluminij tudi aluminijaste folije, ki jih v vsakem zahodnonemškem gospodinjstvu v ZRN porabijo in večinoma odvržejo na leto povprečno po 5 kilogramov; delež folij v gospodinskih odpadkih po meritvah na odlagališčih smeti že presega 1 odstotek. Zato nameravajo v ZR Nemčiji odtisniti na aluminijaste folije poseben znak, ki bo opozarjal porabnike, naj jih ne zavržejo, temveč odlagajo v posebne predale kontejnerjev, v katerih zbirajo papir, steklo in kovine za ponovno predelavo v industriji.

DELO, 28. maja 1984 — P.F.

Naš spominski kamen na PST

Ko smo pred kakšnimi 20. leti dobili stiskalnico BACH, nam je pomenila tokiko, kot nam zdaj pomeni stiskalnica ARNOLD. Imela pa je to prednost, da se je lahko pripela h kamionu kot prikolica. Z njo smo stiskali pločevino povsod tam, kjer so se nabrale prevelike zaloge. Zdaj je „revca“ obstala na Pivki, komaj še podobna sama sebi

PST – 28. POHOD IN PTICE TUDI PLOSKAJO

Letošnji 28. Pohod po poteh partizanske Ljubljane je bil organiziran z geslom **DELO, MIR, SVOBODA**. Ljubljančani so letos prvič v pohod vključili tudi Štefeto mladosti, ki je s tem dobila še večji pomen. Množični manifestativni pohod, ki je bil v soboto 12. maja v spomin na 9. maj 1945, ko je bila osvobodjena Ljubljana, je letos potekal po poti spominov in tovarištva, kjer je ta pot že zgrajena. Dokončno bo Pot spominov in tovarištva, ali kakor ji kratko rečemo **PST**, zgrajena drugo leto, do proslavitve 40-letnice osvoboditve Ljubljane in celotne Jugoslavije. **PST** je 34 km dolga pot okrog Ljubljane in poteka

približno tam, kjer je leta 1942 italijanski okupator zgradil Ljubljano z bodečo žico in obrambnimi bunkerji. Mislil je, da bo to pomagalo uresničiti načrt uničenja organizacije osvobodilnega upora, kar pa mu seveda ni uspelo.

Tudi na letošnji Pohod po poteh partizanske Ljubljane je Dinos povabil svoje delavce in delavke. Vabilo je bilo razobešeno na oglasnih deskah v vseh treh nadstropjih, kjer ima Dinos svoje prostore, v poslovnem centru, na Titovi cesti, v Ljubljani. Zborna mesto je bilo določeno pred **NAMO**, na začetku Cankarjeve ulice, ob 8. uri. Menda tja, ob določeni uri, ni prišel no-

JOLANDA LEBEN

ben delavec ali delavka Dinos.

Poizvedoval sem, kdo od Dinosovcev se je udeležil pohoda in našel sem jih nekaj. Šli so „vsak za sebe“ oziroma s prijatelji izven naše delovne organizacije. Slišal sem pripombo, da je

zatajila Dinosova mladinska organizacija, ki naj bi organizirala skupni pohod Dinosovcev.

Sonja Rahne je povedala, da se letos prvič ni udeležila pohoda, po dogovoru z Ireno Pekolj pa je napisala vabilo in ga pripela na naše oglasne deske, 4 dni pred pohodom.

Anton Pešec je rekel, da je bil na pohodu, tako kot vsako leto, toda s skupino članov Planinskega društva Medvode, katerega predsednik je.

Na pohodu je bila tudi Meri Djurič in gotovo še kdo, toda vsak s svojo družbo izven Dinos.

Jolanda Leben je šla na pohod s kolegi s faksa. Rekla je, da je veliko odvisno od družbe, da je na pohodu lepo. Ona se najboljše počuti, če je s faksovc. Od leta 1974 zbira značke pohoda. Od tedaj ima vse razen za lansko leto. Morda ima kdo katero več. Vesela bo, če ji jo bo poklonil. Od leta 1980 hrani tudi evidenčne kartone, da bo, ko jih bo imela 10, dobila zlato značko pohoda. Letos jo je razveselilo tudi to, da je na Teku prijateljstva, v veliki mednarodni konkurenci, prvič zmagal Slovenec, Celjan.

O neuspelem skupnem pohodu Dinosovcev je menila, da pač ni takega interesa in poudarila, da je zelo pomembno vedeti, s kom boš skupaj prepešal toliko in toliko kilometrov. Morda pa je bil kriv dež, je rekla, in se, kot ves čas razgovora, prijetno smejala. Morda se večini zdi skupen pohod s sodelavci odveč, je nazadnje še skomignila z rameni.

Pohod ljudje različno podoživljajo. Za našo Jolando je nekaj izredno lepega. O tem, kako kdo podoživlja pohod, sem slišal tudi naslednjo zgodbo.

Bilo je v soboto, 12. maja, popoldne, ko so v cilj prihajali tekmovalci Partizanskega teka, dolgega 24 km.

(Nadaljevanje na str. 24)

Po trije in trije, nekateri izmučeni, drugi sveži. Zlasti lepo je bilo videti, kako so drug drugemu pomagali, da je trojka skupno prišla na cilj.

po kateri so tekmovalci prihajali v cilj. Nad njimi, nad tekmovalci in gledalci, so

vsake toliko časa preleteli golobi. Ida jih je opazovala. V nekem trenutku je ob

ploskanju vzkliknila: „Ati, ptice tudi ploskajo!“

UREDITEV POČITNIŠKIH HIŠIC IN PRIKOLIC

Na deveti seji naše komisije za kulturo, šport in rekreacijo, sredi meseca maja, so sklenili odstraniti nekaj pomanjkljivosti, ki so bile ugotovljene v naših počitniških hišicah in prikolikah. Kupili bomo nove naprave

za pečenje mesa na žaru, ker so vsi stari, pri počitniških hišicah v Savudriji, že dotrajani. Menjali bomo rezervoarje za vodo v straniščih štirih hišic v Savudriji. Počitniška stanovanja v Savudriji bomo prepleskali

drugo leto spomladi, letos, v jeseni pa bomo popravili strehe na hišicah in tlak v sanovanjih. V stanovanju E-2 bomo popravili hladilnik, v stanovanju A-2 pa ploščo na štedilniku.

Za prikolico P-7 na Cresu bomo kupili nov hladilnik, ker je sedanji premajhen in pokvarjen.

Oskrbnika v Savudriji bosta ista kot doslej, to sta tovariša Uršič in Kovač. Prvi bo v Savudriji od 1.6. do 31.7.1984, drugi pa od 1.8. do 31.9.1984.

S posebnim sklepom je komisija vsem, ki bodo uporabljali naša počitniška stanovanja v Savudriji prepovedala, da bi s seboj jemali pse. Ti motijo letovalce, posebno njihove otroke.

Komisija je sestavila tudi dve skupini, ki bosta pregledali, uredili in pospravili stanovanja in prikolice. Ena ekopa bo to uredila v Savudriji in Vrsarju, druga pa na Cresu. Delo bosta končali do 11.6.1984.

Po zapisniku S.K.

SOVA JE LENA PTICA,
KI PODNEVI SPI. ZAKAJ
JE TOREJ SIMBOL PRA-
VICE IN NE ADMINIS-
TRACIJE?

Fišer

KRITIZIRATI — TO POMENI DOKAZOVATI AVTORJU, DA NE DELA TAKO, KAKOR BI DELAL JAZ. ČE BI TO ZNAL.

Čapek

STARI NORCI SO VEDNO
BOLJ NORI OD MLADIH.

La Rochefaucauld

NAGRADNA KRIŽANKA ŠT. 133

